

Dobzornik

glasilo delovne skupnosti

O poglavitnih osnovah samoupravnih odnosov

PREDLOCI ZA IZDAJO NOVIH ZAKONOV

S sprejetjem zakona o združenem delu (25. novembra leta 1976) so se nakazale potrebe tudi po sprejetju mnogih drugih spremljajočih predpisov. Z njimi skušamo pomagati pri urejanju vsakdanjih življenjskih vprašanj, ki se pojavljajo v združenem delu in za katere sodimo, da morajo biti na sedanjem stopnji razvoja naše družbe enotno urejena. Že pred skupščinskim počitnicami so bili sprejeti osnutki več takšnih predpisov s predlogi za njihovo izdajo. O štirih izmed njih želimo prispevati kratko informacijo.

ZAKON O DELOVNIH RAZMERJAH

Ta zakon je gotovo najbolj pričakovani, saj vemo, da po dočasu zakona o združenem delu najpozneje 31. decembra letos preneha veljavnost zveznemu zakonu o delovnih razmerjih.

Novi republiški zakon bo kot celovit predpis dokaj zaokroženo urejal celotno področje delovnih razmerij. Po eni strani je to izraz izvirne republiške zakonodaje, poleg tega pa mora podrobnejše urediti tudi štirideset zadev, ki mu jih izrecno nalaže zakon o združenem delu.

Prostор ne dovoljuje natančnega opisovanja novosti iz osnutka zakona, nekatere, ki se najbolj vtisnejo v spomin, pa naj le omenimo:

— medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti pri delu določajo delavci s samoupravnim splošnim aktom, ki mora biti v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji;

— osnutek določa v posebnem členu okvirno vsebino (področja), ki naj bodo urejena s samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji;

— poudarjena in v določilih o nekaterih postopkovnih vprašanjih je izrecno zapisana vloga sindikata na področju delovnih razmerij;

— sistemizacija delovnih mest se je preimenovala v razvid (katalog) del in nalog z opisom njihove vsebine ter potrebnih znanj in sposobnosti delavcev, ki naj jih opravljajo;

— osnutek dopušča možnost, da kandidat, ki sicer izpolnjuje vse pogoje objave oziroma razpisa ni izbran, nič pa se ne dotika razlogov za tako odločitev;

— za sklenitev delovnega razmerja ne zadostuje le izjava, da delavec sprejema samoupravni sporazum o združitvi dela v temeljno organizacijo, temveč da k temu sporazumu pristopa, da bo torej z drugimi delavci te-

meljne organizacije združeval svoje delo;

— posebna zaščita, ki so jo deležni mladi delavci oziroma delavke, se razširja tudi na starejše delavce — v tem smislu, da ne smejo opravljati del oziroma nalog, ki lahko škodljivo in s povečano nevarnostjo vplivajo na njihovo zdravje;

— naspih naj posebna zaščita izvira iz lastnosti posameznega delavca in manj iz splošno opredeljenih kategorij delavcev;

— nadzorstvo nad izvajanjem predpisov in samoupravnih splošnih aktov o delovnih razmerjih opravljajo občinski organi inšpekcijske dela;

— uvajajo se določene omejitve glede sklepanja pogodb o delu.

V predhodnih določbah je predvideno, da so delavci v temeljni organizaciji dolžni uskladiti svoja delovna razmerja in samoupravne splošne akte z določili zakona o delovnih razmerjih najpozneje do 31. decembra 1978. leta.

ZAKON O REFERENDINU IN O DRUGIH OBLIKAH OSBNEGA IZJAVA

Ta zakon bo nadomestil in razširil dosedanje republiški zakon o referendumu. Kot je iz samega naziva zakona razvidno, bo novi predpis dobrodošel povsod, kjer mora potekati odločanje na or-

ganiziran način. Predloženi osnutek ureja poleg referendumu še:

— zbere delavcev v organizacijah združenega dela,

— zbere delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih,

— druge načine osebnega izjavljanja.

Osnutek ureja omenjene zadovoljstva, da bodo odločitve lahko potekale ob uporabi zakonskih določil, kljub morebitnim pomankljivostim v samoupravnih splošnih aktih, pušča pa odprt samoupravni prostor tudi posebnim pogojem in zahtevam.

ZAKON O VOLITVAH IN ODPOKLICU ORGANOV UPRAVLJANJA IN O IMENOVANJU POSLOVODNIH ORGANOV V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

Tudi ta zakon veliko pove že s svojim nazivom. Besedilo osnutka izhaja iz ustave SR Slovenije in pomeni formalno zakonsko podlago za »pričetek uresničevanja pravic delavcev v združenem delu«. V ta namen so urejena vprašanja o postopku volitev v najširšem smislu, torej o razpisu volitev, o volilnih komisijah in volilnih odborih, temeljnem določila o kandidiranju, o vsebinski kandidatne liste in podobno.

Sam postopek glasovanja je urejen le v toljki meri kot je potrebno, da se zagotovijo osnovne prvine volilne pravice in organiziranega glasovanja.

Podrobnejša določila o kandidiranju oziroma o glasovanju prepriča (nalaga) zakon pravilom socialistične zveze in sindikata oziroma samoupravnim splošnim aktom organizacij združenega dela.

Za volitve organov v delovni organizaciji oziroma v sestavljeni organizaciji se bodo na primerni način uporabljala določila, ki veljajo za volitve delavskega sveta v temeljni organizaciji.

ZAKON O ORGANU SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

Ta zakon ima namen postaviti glavna normativna izhodišča za samoupravno ureditev samoupravne delavske kontrole. Ker gre pravzaprav za nov pojav in ker je dokaj pomemben, je osnutek izdelan po načelu celovitosti. Zato in da bi bila snov kar najbolj pregledna, je v mnogočem povzeto besedilo zakona o združenem delu. V osnutku so prikazane vse oblike samoupravne delavske kontrole, način dajanja pobud za delo organa, povezava z drugimi organi nadzora in podobno.

Posebej je določen tudi način volitev in odpoklica članov organa samoupravne delavske kontrole in razlogi za odpoklic.

Verjetno zaradi ovir in vprašanj, ki so se v preteklosti pojavila v praksi, bo zdaj zakonsko urejeno, da ima organ samoupravne delavske kontrole pravico zahtevati od organov organizacije oziroma skupnosti podatke in poročila, pomembna za uresničevanje njegovih nalog kot tudi pravico vpogleda v vse liste, ki so pomembne za njegovo delo.

Posebej velja opozoriti na določilo, po katerem je vsak član organa samoupravne delavske kontrole upravičen in dolžan dajati temu organu pobudo za razpravljanje o določeni pomankljivosti, ki jo je opazil. Tudi sicer so člani organa za svoje delo osebno odgovorni delavcem, ki so jih izvolili.

Vsekakor gre za štiri težko pričakovane zakone, ki bodo olajšali urejanje razmerij v združenem delu. Videti je, da bodo sprejeti pravočasno, vsekakor še pred koncem letosnjega leta.

Z. Zabukovec

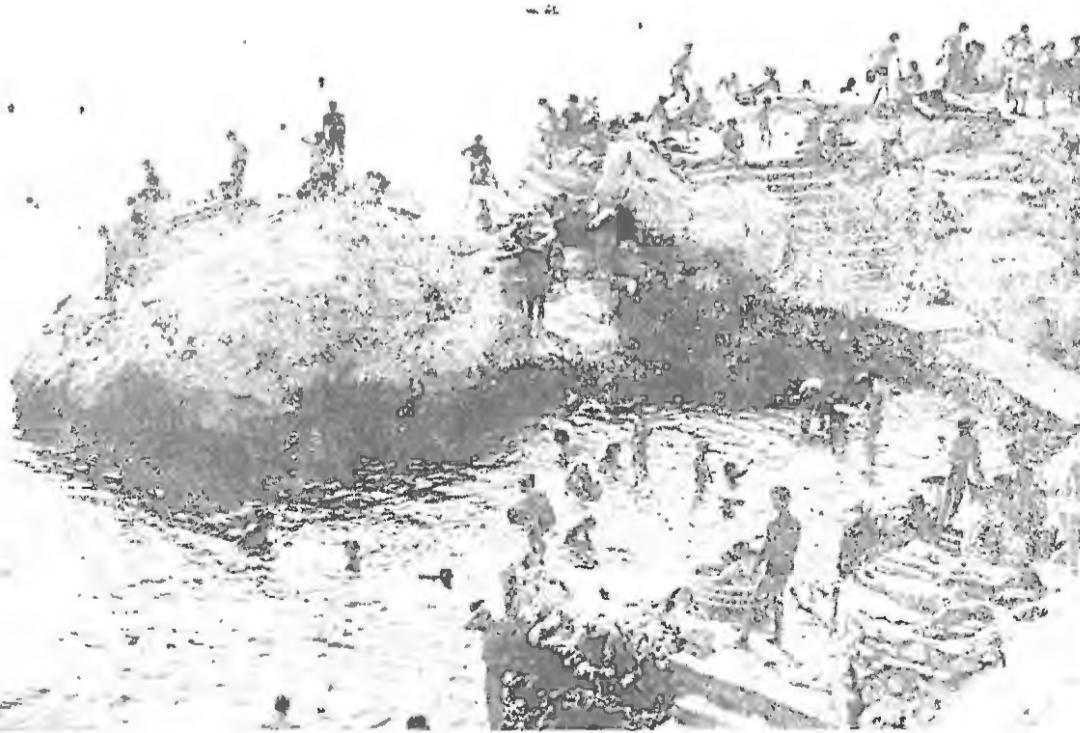
Sporazum nove vrste

Z zakonom o združenem delu je upeljan nov samoupravni splošni akt in sicer »samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji združenega dela«. Odkrito si moramo priznati, da še vedno iščemo ravno pravšnjo vsebino tega akta. Ne samo mi v BRESTU, temveč v celotni domovini. Politiki in teoretički, ki se ukvarjajo s samoupravljanjem, so le nekaj poizkusov označili kot »primerne«, večina pa ni zadovoljila.

Ker nas je čas že pošteno stisnil v kot in bomo morali široko razpravljati in seveda sprejeti omenjeni akt tudi v naši delovni organizaciji, skušajmo s tem člankom opozoriti na zadeve, ki so zdaj že jasne ter na nekatera še nerešena vprašanja.

Izhodišče za obravnavani akt je 336. člen zakona o združenem delu, ki se glasi:

»Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji vsebuje dejavnosti temeljne organizacije in (Nadaljevanje na 2. strani)

Posnetek za slovo od letosnjega poletja in počitniških dni

Sporazum nove vrste

(Nadaljevanje s 1. strani)
osnove za urejanje družbenoekonomskih odnosov delavcev v temeljni organizaciji, zlasti pa: pri odločanju o sredstvih, razporejanju dohodka in čistega dohodka, pri delitvi sredstev za osebne dohodke in pri delovnem razmerju, kakor tudi razloge za združevanje dela in sredstev v delovno organizacijo in obveščanje delavcev.

Vidimo torej, da je ureditev dokaj previdna, saj nam nudi le široko in okvirno opredelitev.

Podrobnejši ureditev najdemo v osnutku republiškega zakona o delovnih razmerjih, saj je v njem razširjeno pravkar zapisano določilo, poleg tega pa so v njem tudi nekatere določbe glede postopka in predvsem določbe o vključitvi sindikata v pripravo načrta tega sporazuma.

V osnušku najdemo glede vsebine sporazuma naslednja določila:

»Medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti pri delu določajo delavci svobodno in enakopravno s samoupravnim splošnim aktom o delovnih razmerjih v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji.

Samoupravni splošni akt iz prevega odstavka tega člena mora biti v skladu z zakonom, z družbenim dogovorom, s samoupravnim sporazumom in s statutom.

S samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji se določa zlasti:

— dejavnost temeljne organizacije;

— poglavitne osnove za urejanje družbeno-ekonomskih odnosov;

— osnove za odločanje o sredstvih ter o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev in njihovih organov pri razporejanju s temi sredstvi;

— osnove samoupravnega planiranja;

— vire, osnove in načine pridobivanja dohodka, pri čemer določijo tudi osnove za ugotavljanje dela dohodka, doseženega iz minulega dela in za razporejanje tega dela;

— osnove za oblikovanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo;

— osnove za oblikovanje sredstev za razvoj materialne osnove dela temeljne organizacije;

— bistvene osnove za delitev sredstev za osebne dohodke, ki zagotavljajo uresničevanje načela delitve po delu;

— razloge za združevanje dela in sredstev v družbeno-ekonomskih smotred tega združevanja;

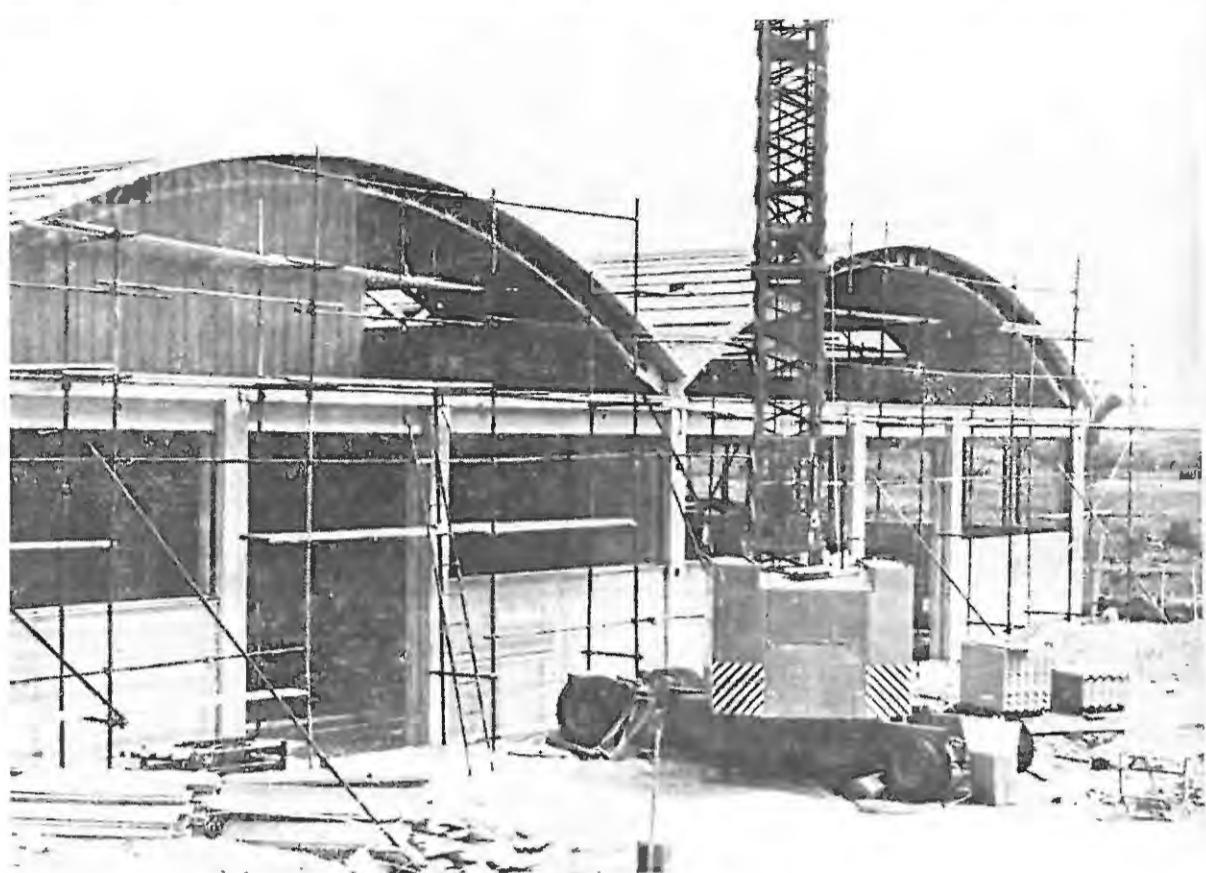
— poglavitne osnove za urejanje delovnih razmerij hkrati z določitvijo za delavce temeljne organizacije najznačilnejših delovnih obveznosti;

— obveščanje delavcev;

— osnove za urejanje družbeno-ekonomskih odnosov delavcev v temeljni organizaciji po določbah prejšnjega odstavka se določajo na naravno dejavnosti temeljne organizacije in iz nje izvirajočih značilnosti in posebnosti.«

Iz doslej zapisanega je razvidno, da bo poslej samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji temeljni akt o osnovah za urejanje vseh odnosov, ki izvirajo iz združevanja dela in sredstev. Žal se vzporedno pojavljajo kot neřešena vprašanja: zakaj ponavljanje nekaterih določil kar v treh ali celo več aktih; do kod naj segajo osnove in kaj je podrobnejša obdelava teh osnov; zakaj zapisovati v ta sporazum zelo splošna določila, določila iz zakonov ali celo ustave in podobno.

Z. Zabukovec

Gradnja novih proizvodnih prostorov za tapetništvo v Podkrajniku

Nova organiziranost

SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI V NOVEM SISTEMU EKONOMSKIH ODNOsov S TUJINO

Zakoni o ekonomskem poslovanju s tujino, ki bodo stopili v veljavo 1. januarja prihodnje leto prinašajo veliko novosti na področju zunanjetrgovinskega prometa. Razlogov, da je do sprememb predpisov prišlo, je več. Dosedanji sistem ekonomskih odnosov s tujino ni uspel ustrezno zajeti vseh nosilcev za razreševanje vprašanj platične, trgovinske in zunanjetrgovinske finančne likvidnosti Jugoslavije. Dosedanji sistem je bil preveč distributivno usmerjen, tako da je breme vsega dela prepričal zveznim upravnim organom.

Novi sistem bistveno drugače in na novo opredeljuje položaj, vlogo in odgovornost združenega dela in republik. Funkcijo o razdeljevanju ustvarjenih deviz s prodajo blaga ali storitev v tujino bo novi zakon načgal samoupravnim interesnim skupnostim. Ustanovitev samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomskie odnose s tujino je novost novega sistema. V njih organizacije združenega dela uveljavljajo in opravljajo svoje pravice in odgovornost v deviznem sistemu.

Samoupravne interesne skupnosti za ekonomskie odnose s tujino ustanavljajo v vseh republikah in v obeh pokrajinh. V te samoupravne interesne skupnosti s sedežem na ozemlju republike se včlanjajo vse organizacije združenega dela, ki kakorkoli ustvarjajo devizna sredstva in ki ta devizna sredstva trošijo za potrebe svojega razvoja. Samoupravna interesna skupnost za ekonomskie odnose s tujino bo tudi v zveznem merilu. Člani te interesne skupnosti so republiške samoupravne interesne skupnosti, ki se včlanjajo prek delegatskega sistema v zvezno interesno skupnost. Samoupravne interesne skupnosti prevzemajo od fe-

deracije velike naloge in je predvsem od tega organa odvisno delovanje novega sistema.

Naj naštejem samo nekatere naloge:

— Vzpostavljajo medsebojno dohodkovno povezovanje temeljnih organizacij po vertikalni od proizvajalcov surovin, prek proizvajalcov polizdelkov do proizvajalcov končnih izdelkov in do izvoznih organizacij.

— Vsklajujejojo plan priliva in odliva deviz ter plan kreditnih odnosov s tujino.

— Zagotavljajo uresničevanje skupne devizne politike in sprejetega načrta plačilne in devizne bilance republik in Jugoslavije.

— S samoupravnim sporazumom določajo način in postopek za opravljanje dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz.

— Določajo s samoupravnim sporazumom kriterije in postopek zadolževanja v tujini oziroma deviznega kreditiranja izvoza blaga.

Tako se z ustanovitvijo samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomskie odnose s tujino v republikah in pokrajnah ter interesne skupnosti Jugoslavije prenasa na združeno delo vrsta dejavnosti, ki so jih do sedaj opravljali državni organi. Delo, ki ga sedaj opravlja komisija za razporejanje uvoza opreme pride v prihodnje na samoupravne interesne skupnosti, na samoupravno dogovarjanje članov v okviru te skupnosti. Tudi predpise, ki sedaj omejujejo razpolaganje z devizami, na primer odlok o retenciji kvoti, odlok o deviznem delu amortizacije, odlok o globalni devizni kvoti, bo v prihodnje urejala skupnost republik in pokrajnin na podlagi enotnih kriterijev, ki jih določa interesna skupnost Jugoslavije.

Novi sistem ekonomskih odnosov s tujino ne bo mogel v celoti zaživeti že letos, temveč bo leto prehodno in se bodo v njem samoupravne interesne skupnosti konstituirale. Na voljo je kratek čas, da opravimo vse priprave in vse tisto, kar je potrebno storiti, da bo sistem s 1. januarjem v celoti zaživel.

C. Komac

EVIDENTIRANJE KANDIDATOV ZA VOLITVE V SKUPŠCINE DRUŽBENOPOLITIČNIH IN SAMOUPRAVNih INTERESNIH SKUPNOSTI IN SAMOUPRAVNih ORGANOV V DELOVNIH ORGANIZACIJAH V PRIHODNJEM LETU

Priprave na volitve, ki so na vsaka štiri leta, potekajo tako, da vsi nosilci volilnih priprav spremljajo in evidentirajo tiste delovne ljudi in občane, ki so se s svojim delom v vsakdanjem življenju in delovanju uveljavili in pridobili družbeni ugled.

V Tovarni lesnih izdelkov Stari trg je komisija, sestavljena iz članov sindikata, Zveze socialistične mladine, Zveze komunistov, delegata skupščinskega zbornika in predsednika zborna delavcev, pregledala in ugotovila vse možne kandidate, ki iz vrst delavcev, zaposlenih v naši temeljni organizaciji, do sedaj še niso bili evidentirani.

Evidentiranje možnega kandidata pomeni ugotoviti, ali je posameznik primeren za to, da bo opravljjal neko družbeno funkcijo. Pobudo za evidentiranje pa lahko da vsak posameznik v okviru temeljne organizacije, Krajevne skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in tako naprej. Skrb za prihodnjo krepitev delegatskega sistema obsegata tudi spremljanje težav in pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri dosenjem delu.

M. Šepc

DELOVNI NAČRTI SINDIKATA V TOVARNI POHIŠTVA CERKNICA

Ceprav smo že globoko v poletnih mesecih, ni odveč, če omenimo, kakšen je letosnji delovni načrt sindikata v Tovarni pohištva Cerknica:

— uresničevanje ustavnih določil in zakona o združenem delu;

— obravnavanje sindikalne liste in usklajevanje sporazumov z internimi akti;

— pregled uresničevanja določil samoupravnega sporazuma o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke;

— oddih in preventivni oddih delavcev;

— analiza delovnih pogojev zaposlenih in predlogi za njihovo izboljšanje;

— vzpostavljanje izumiteljstva, novatorstva in racionalizatorstva;

— analiza bolniškega staleža;

— ocena delegatskega sistema in njegovega delovanja;

— spremljanje izvajanja srednjeročnega plana gospodarjenja;

— sodelovanje z delavsko kontrolo;

— razvijanje samoupravnih odnosov v delovni organizaciji ter v drugih samoupravnih skupnostih;

— Dan žena in druge svečanosti v okviru temeljne organizacije.

Prestopili smo že v drugo polovico leta in lahko ugotavljamo, da je bilo delo sindikata v pre-

Delo pri krtačnem kolatu v TLI Stari trg

Predstavljamo proizvodni program JELKE

Nič ne bo odveč, če pri predstavitvi sedanjega programa proizvodnje posežemo nekoliko nazaj v obdobje, ki je pogojevalo sedanjo proizvodno usmerjenost JELKE. Pri tem nimamo namena poseči daleč nazaj, temveč le nekaj let, praktično v obdobje, ko se je integracijsko povezala s Slovenijalesom.

Po prvotni zasnovi ob integraciji s Slovenijalem naj bi JELKE proizvajala delovne kabinete in individualno opremo. Znano je, da so tržna nihanja na tem področju mnogo večja kot pri izdelkih široke potrošnje; zato so bila nihanja tudi v proizvodnji. V času recesij o investicijski porabi je bilo delavcem potrebo zagotoviti delo z dodatnimi naroci. Tako smo pričeli s proizvodnjo pohištva za široko potrošnjo. Največ smo proizvajali regale.

Razvoj ponudbe in povpraševanja pa je šel v smeri sestavljenih programov, k čemu so v mnogočem prispevali tudi materiali; na primer fein leim in podobno. Tak razvoj tržnih potreb je narekoval tudi JELKE novo usmeritev. Tako je bilo odločeno, da poleg delovnih kabinetov osvoji JELKE proizvodnjo komponibilnega programa pod imenom TRIS. Program je bil izdelan v hrastovem furnirju in je na trgu zelo dobro sprejet. Inflacija pa je kmalu najedkala rentabilnost in program je bilo treba opustiti. Bili pa so tudi drugi vzroki.

Program delovnih kabinetov je bil — kot že omenjeno — bolj na prepihu. Različni pologi in davki so vnašali na to področje potrošnje več nemira in negotovosti in dogajalo se je, da je prodaja popolnoma zastala, pa spet prešla v nemogočo konjunkturo. Tako stanje je vnašalo negotovost v poslovne odločitve, zaradi tega smo se odločili, da proizvodnjo delovnih kabinetov opustimo.

Predimo torej k predstavitvi sedanjega proizvodnega programa. Program REAL je sestavljenka, kjer k osnovnim elementom z dodajanjem vrat, predalov in steklenih vrat dobimo lahko poljuben sestav. Udeležba masivnih zaobljenih obrov na vrati in masivnih letev na stranicah mu daje izredno bogat videz. Visoka kvalitetna izdelava in kombinacija barv vinsko rdečega korpusa in svetle naravne fronte mu pridaje videz še poveča.

Z nizkimi elementi, barskim in diskovo vozičkom se uporabnost programa REAL občutno poveča; namenjen pa je izključno za opremljanje dnevnih sob.

Program TRIM je nadaljevanje programa VIS v novih barvah

in z nekaterimi novimi elementi. Vgrajeno ležišče s kvalitetnim mehanizmom odpira široke možnosti za opremljanje stanovanjskih prostorov, ki služijo več namenom. Pričo relativno majhnih stanovanjskih površin je nujno, da se dnevni bivalni prostor z vgrajenimi ležišči spreminja v spalnega. Zaradi tega smo se odločili za taka ležišča.

Tudi program TRIM je sestavljenka v izvedbi fronta temen hrast, korpus bela barva, vse v foliji. V uporabo folije so nas prisilile tehnološke razmere. Menimo pa, da bo uporaba folije postala nujnost, saj je znano, da je lesa vedno manj, cene plemenitih furnirjev pa postajajo že nevzdržne.

Poleg teh dveh programov, ki sta namenjena domačemu trgu, imamo še izvozni program glasbenih regalov in barov. Glasbene regale proizvajamo za izvoz v Ameriko, bare pa za skandinavske dežele. Oba proizvoda sta zelo iskana in jih toliko, kolikor bi jih lahko prodali, ne moremo izdelati.

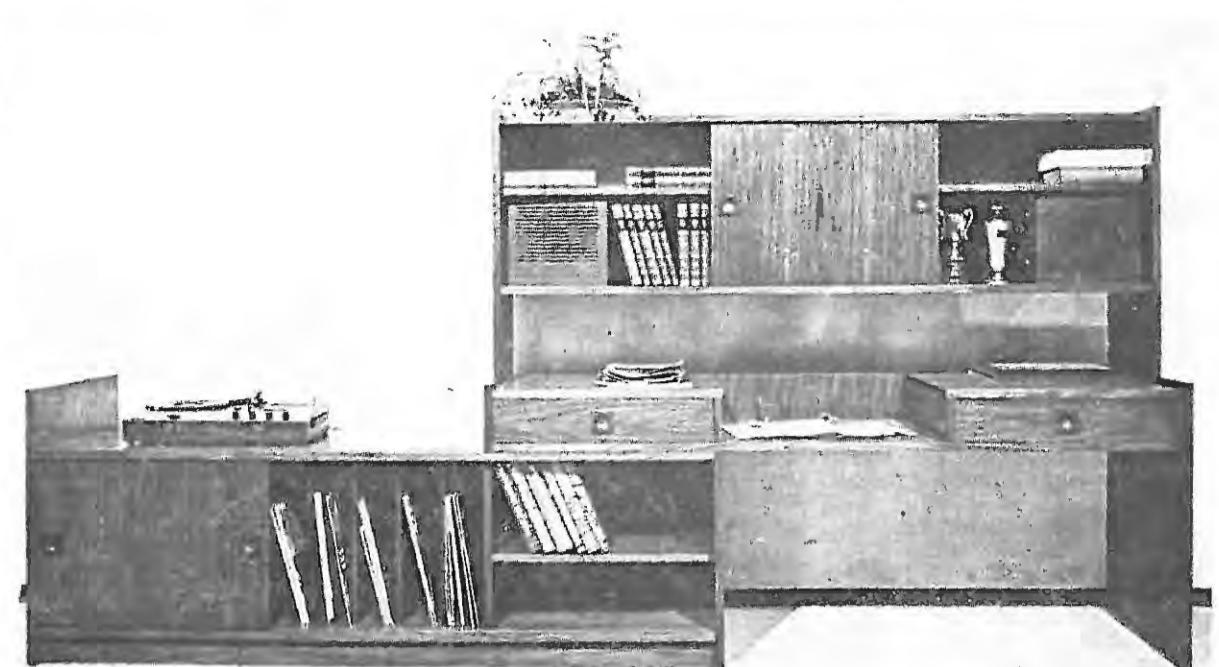

Sestavljeni program REAL za dnevne sobe

Poleg pohištva proizvajamo še talne obloge in žagan les.

Razumljivo je, da v tako kratkem sestavku ni mogoče povedati vsega, vendar za skromen vpogled naj zadostuje.

T. Kebe

Iz proizvodnega programa Jelke — glasbeni regal

Mednarodni lesni sejem v Celovcu

Tudi letos je bil v avgustu tradicionalni lesni sejem v Celovcu. Sejem je razdeljen v dva dela — prikaz pohištvenih izdelkov ter prikaz strojne opreme in orodja. Posebnost sejmov v Avstriji je tudi sočasni prikaz in prodaja gospodinjske opreme in gospodinskih pripomočkov.

Pri ogledu tistega dela sejma, na katerem je razstavljeni stroj-

na oprema, je obiskovalec pod vtišom sejma v Hannoveru dokaj razočaran. Ta del sejma je — kot bi temu rekli »šaštarnica« — in je prirejen zgolj za manjše tovarne z značilno obrtniško proizvodnjo. Večji poudarek je pri prikazu strojne opreme za potrebe gospodarstva — od pogozdovanja do poseka, spravila in pripravne predelave lesa. Res je, da so vse tovarnice in žage majhne in je temu prirejena tudi tehnologija, vendar vsa s ciljem, da čim bolj predela les kot dragocene surovine v čim bolj finalni izdelki. Tu so stroji za obdelavo okroglic in za obdelavo vej iglavcev za vrtni ograje in podobno, se pravi, da tudi tiste dele lesa, ki pri nas propadajo v gozd, s pridom uporabno izkoristijo.

Pohištveni del, kjer je bila razstavljena tudi naša MOJCA, ni bil nekaj posebnega. Prikazan je bil standardni program pohištva za avstrijsko tržišče. Poudarek je na stilnem pohištvu in na kompletnih sobah, skoraj brez sestavljenih programov. Izjema pri tem so kuhinje — videli smo nekaj zelo posrečenih kombinacij les — plastika z zelo estetskim oblikovanjem in z zelo lepo površinsko obdelavo — in delno sedežno pohištvo ter v celoti oblazinjene postelje za program spalnic. V vsakem primeru je po-

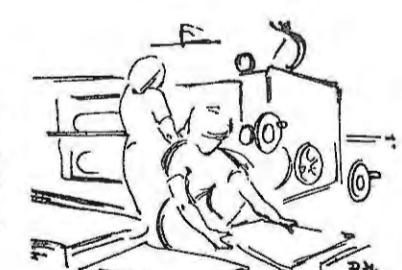
trebno vtis s tega sejma podrobnejše doma analizirati in jih prilagoditi za naš proizvodnopravni program, še posebno, če upoštevamo, da je glavnina prodaje našega pohištva na slovenskem trgu, ki pa ima verjetno podoben okus kot vse alpske dežele.

J. Mele

Novi prostori za našo tovarno masivnega pohištva

Pri analiziranju potreb po rekonstrukciji tovarne za proizvodnjo finalnih izdelkov je v Tovarni pohištva Martinjak prišlo do spoznanja, da bi delna dograditev novih prostorov sicer pomnila pridobitev prepotrebnih proizvodnih prostorov. Ta dograditev bi sicer rešila vprašanje prostora v tovarni, ne bi pa omogočala povečanega obsegja proizvodnje.

Razmišljanja so rodila idejo o izgradnji nove tovarne, kjer bi bila mogoča uvedba sodobne — moderne tehnologije, ki bi pokrivala vse potrebe proizvodnje pohištva iz masivnega lesa na Brestov. To možnost oziroma idejo je narekovala finančna konstrukcija rekonstrukcije sedanja tovarne, saj bi z nekaj več stroškov lahko postavili novo tovarno s sodobno tehnologijo.

Proizvodna novost

NOVA DEJAVNOST V TOVARNI IVERNICH PLOŠČ

Septembra bo v organizacijskem okviru Tovarne ivernih plošč stekla poskusna proizvodnja elementov z zaobljenimi robami. Postrojenje za to vrsto proizvodnje, s posebnim strojem za naknadno oblikovanje, tako imenovani postforming, je postavljeno v prostorih stare tovarne ivernih plošč.

Bistvo novega tehnološkega postopka je naslednje: ivernih ploščam, ki so predvidene za posamezne elemente, se s posebnim rezkarjem zaoblji robe. Plošče se nato oblepí s postforming laminati, torej z laminati, ki se dajo naknadno oblikovati. Poseben stroj namaže zaobljene robe z leplilom, segreje laminate, da se dajo lepo ukriviti in končno vse skupaj oblepiti in obreži ter zaključi operacijo.

Postforming je za jugoslovenske razmere precejšnja novost, medtem ko ga na zahodu uporablajo že nekaj časa. Namesto dosedanjih oglatih robov je pohištvo narejeno iz elementov z zaobljenimi robovi. Takšno pohi-

štvo deluje bolj estetsko in je mnogo prijetnejšega videza od tistega z oglatimi robovi. Ker so robovi v celoti prekriti (brez fug), je preprečeno vdiranje vode ter nabiranje prahu in umazanje.

Zaobljeni robovi so se pojavili najprej pri kuhinjskih delovnih ploščah, nato pa še pri celotnem kuhinjskem, kopalniškem in drugih vrstah pohištva. Izboljšava drugih lastnosti tudi na mnogih drugih področjih; na primer za ureditev trgovin, laboratorijske opreme in pri opremi bolnišnic. Zelo pa so priljubljeni tudi pri pisarniškem in šolskem pohištvu.

Prvi izdelki iz te proizvodnje so namenjeni za novo kuhinjo v Tovarni pohištva Stari trg. Ker pa so možnosti stroja precejšnje (različne dimenzijske in radijske), je prav gotovo dosti zanimanja na trgu in prav zato je treba v tem smislu nujno organizirati del proizvodne službe.

A. Kogej

Pri tem pa se pojavlja vprašanje lokacije tovarne. Razmišljanja so, naj bi novo tovarno zgradili na področju Krajevne skupnosti Grahovo in sicer ali med Martinjakom in Marofom, ali pa nekje v okolici Grahovega. Ta zadeva je vredna razmisleka, posebno še, če se na tem področju poraja nova industrijska cona v občini.

V razmislek tudi vprašanje družbenopolitičnim skupnostim, kako v prihodnje razvijati industrijska in ostala središča v občini, da bi laže reševali krajevna vprašanja, pa tudi vprašanja varstva okolja.

J. Mele

Program TRIM iz Jelkine proizvodnje

Prodaja pohištva

Če hočemo govoriti o prodaji pohištva, moramo najprej vedeti, kateri so najpomembnejši dejavniki, ki pogojujejo povpraševanje po njem. V glavnem lahko rečemo, da so: narodni dohodek, potrošniški krediti, varčevanje, gibanje števila prebivalstva, sprejeti zakoni, novogradnje, zaposlenost delavcev v domovini in v tujini ter osebni prejemci delavcev. Vse to neposredno ali pa posredno vpliva na povpraševanje po pohištvi in obenem njegovo prodajo. To so splošni pogoji in če so le-ti ugodni, potem je za proizvajalca važno le, da izbere pravilne prodajne prijeme, da plasira na trg svoje izdelke in da jih trž sprejme.

Rad bi analiziral prodajo našega — Brestovega pohištva v zadnjih nekaj letih in povedal, kako se je gibala prodaja glede na najpomembnejše dejavnike, ki vplivajo na povpraševanje po njem. En sam podatek nam ne pove dovolj, zato je treba ugotoviti dinamiko gibanja posameznih kazalcev. Najprej pa bi rad povedal, kako vplivajo na prodajo posamezni dejavniki.

Narodni dohodek je najpomembnejši dejavnik, saj vpliva na proizvodnjo in potrošnjo pohištva vzporedno z razvojem splošne in osebne potrošnje. Po podatkih Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje naj bi bila letna stopnja rasti narodnega dohodka od leta 1965 do 1985 7,5 odstotka, splošne potrošnje 5,5 odstotka in osebne potrošnje za 7 odstotkov. Vsaka rast narodnega dohodka in osebnih dohodkov ustvarja večje možnosti za prodajo pohištva.

Na povpraševanje po pohištvi močno vplivajo tudi osebni dohodki in ostali osebni prejemci prebivalstva. Le-ti so v obdobju od leta 1967 do 1970 porastli za 49 odstotkov. Prav tako imajo važno vlogo potrošniški krediti; predvsem kreditna politika in obseg kreditov. Neto osebni dohodki vplivajo na hranilne vloge in s tem posredno na izvor sredstev poslovnih bank. Pomembno je tudi, kakšne obrestne mere dajejo na hranilne vloge prebivalstva, da si potem le-ti zagotovijo sredstva za kreditiranje.

Izgradnja novih stanovanj je prav tako pomemben dejavnik, saj povratno vpliva na proizvajalce pohištva, ker morajo prilagajati pohištvo razsežnostim novih stanovanj, pa tudi povpraševanja po pohištvi je več.

Prodaja po posameznih republikah:

v odstotkih

Leto	SFRJ	Slovenija	Hrvatska	Srbija	Makedonija	BiH	Crna gora
1974	100	55,60	21,22	14,69	2,58	5,91	
1975	100	53,56	22,35	16,38	2,71	5,00	
1976	100	49,36	22,86	19,08	2,79	4,98	1,94

Iz tabele vidimo, da prodaja narašča v vseh republikah, spremenja pa se struktura.

Če hočemo dobiti še boljšo sliko, pa lahko izračunamo indeks in dobimo naslednjo sliko:

Leto	SFRJ	Slovenija	Hrvatska	Srbija	Makedonija	BiH	Crna gora
1974	100	100	100	100	100	100	
1975	101	98	107	112	107	84	
1976	114	103	120	134	120	98	

V letu 1975 lahko vidimo padec prodaje v Sloveniji za 2 odstotka in pa v Bosni in Hercegovini za 16 odstotkov, medtem ko v ostalih republikah promet narašča. Najbolj se je promet povečal v Srbiji in sicer od leta 1974 do 1976 kar za 34 odstotkov, najmanj pa v Sloveniji, le za 3 odstotke. Delno si moramo tako povečanje tolmačiti s povečanjem cen, lahko pa tudi rečemo, da imamo Slovenijo zelo dobro obdelano, oziroma da v Sloveniji naše pohištvo prodajajo povsod, medtem ko v ostalih republikah nismo povsod prisotni. Zanimiv je tudi podatek, koliko prodajaln s pohištrom je v posameznih republikah:

SFRJ	Slovenija	Hrvatska	Srbija	Makedonija	BiH	Crna gora
1087	45	266	528	104	112	32

Lani so naše pohištvo prodajali v približno 600 trgovinah. Prek lastnih prodajaln pa se je prodaja gibala takole:

1974	19,43 %	od celotne prodaje na domačem trgu
1975	20,15 %	od celotne prodaje na domačem trgu
1976	19,42 %	od celotne prodaje na domačem trgu

Prodaja v naših trgovinah se je v letih 1974 do 1976 povečala za 16 odstotkov, kar pa je utemeljeno, saj smo leta 1974 odprli trgovino v Zagrebu.

Poglejmo, kako so se gibala splošni pogoji, ki pogojujejo povpraševanje po pohištvi. Podatki so zajeti iz Statističnega godišnjaka za 1976, medtem ko zadnjih podatkov še ni moč dobiti, zato bo slika malce nejasna.

Narodni dohodek je v letih 1973—1975 narastel za 12 odstotkov, kar nam pokaže naslednja tabela:

Leto	Slovenija	Hrvatska	Srbija	Makedonija	BiH	Crna gora
1973	100	100	100	100	100	100
1975	114	111	112	110	112	110

Po republikah je rast narodnega dohodka različna. Ugotovimo pa lahko, da je močna povezava med gibanjem prodaje pohištva in med gibanjem narodnega dohodka. Prodaja našega pohištva se je od leta 1973 do 1975 povečala za 98 odstotkov, kar pa si moramo razlagati tudi s tem, da smo se šele uveljavljali na domačem trgu, saj smo do takrat dosti naše proizvodnje izvajali. Zato ne moremo tako visokega odstotka pripisovati ugodenim pogojem, temveč tudi širjenju trga za naše proizvode.

Kako se je gibala stanovanjska izgradnja v zadnjih letih? V Jugoslaviji se je v letih od 1973 do 1975 povečala za 8 odstotkov in tako predvidevanja so tudi za prihodnjine. Če pa pogledamo, kakšna je rast števila novih stanovanj po posameznih republikah, vidimo, da je največja v Sloveniji, kjer je od leta 1973 do 1975 narasta kar za 51 odstotkov, sledi pa ji Crna gora s 30 odstotki. V ostalih republikah pa je rast manjša. Po številu nedograjenih sliko:

Leto	SFRJ	Slovenija	Hrvatska	Srbija	Makedonija	BiH	Crna gora
1973	100	100	100	100	100	100	100
1975	114	111	112	110	112	110	110
1976	123	120	125	122	124	123	123

Kot vidimo iz gornjih podatkov, hranilne vloge zelo naraščajo v vseh republikah, kar počuje kreditni potencial bank in s tem tudi večje kredite. Pohištvo pa je trajnejša dobrina in ga ljudje največ kupujejo na kredit. Če pogledamo, kakšna je bila struktura hranilnih vlog po republikah, pa dobimo naslednjo sliko:

Leto	SFRJ	Slovenija	Hrvatska	Srbija	Makedonija	BiH	Crna gora
1973	100	100	100	100	100	100	100
1975	114	111	112	110	112	110	110
1976	123	120	125	122	124	123	123

Struktura se v bistvu ne spreminja, rahel porast je pri defležu Slovenije, padec pa pri Hrvatski in Srbiji. V ozki povezavi z gibanjem hranilnih vlog pa je gibanje potrošniških predstov. Leta je bilo v zadnjih letih naslednje:

Leto	SFRJ	Slovenija	Hrvatska	Srbija	Makedonija	BiH	Crna gora
1973	100	100	100	100	100	100	100
1975	114	111	112	110	112	110	110
1976	123	120	125	122	124	123	123

Iz zgornje tabele vidimo, da je obseg potrošniških kreditov v zadnjih letih napravil ogromen skok, kar je pripisovati tudi ugodenim kreditnim pogojem. Velja pa ena stvar, zvezni ukrep lahko močno zmanjša obseg kreditov. Samo v ilustracijo podatek, kako je bilo s prodajo pohištva v letu 1974:

- za gotovino 30 %
- na potrošniško posojilo 65 %
- z virmanom in s čekom 5 %

Pred kratkim se je obvezni polog povečal z 10 odstotkov na 20 odstotkov in ta zvezni ukrep bo prav gotovo vplival na obseg potrošniških kreditov. Prav obvezni polog je eden izmed glavnih

potrošniških kreditov. Le-ta se je odločajo za svoje člane po Stajerski. Cena izleta za posameznika je bila 50 dinarjev, razliko v stroških pa je krila sindikalna organizacija. Kljub ugodenim pogojem pa je odšlo na izlet razmeroma malo članov. Vsi tisti pa, ki smo nanj odšli, ga imamo v lepem spominu, saj smo si ogledali velik kos štajerske dežele.

Pot nas je vodila prek Celja, kjer smo si ogledali Celjski grad, zatem pa smo se odpeljali v Ročko Slatino, kjer smo si ogledali vrelce mineralne vode. Iz Ročke Slatine nas je pot vodila prek Atomske toplice v Ptuj, kjer smo si ogledali Ptujski grad, v katerem je stalna razstava predmetov od gotike pa do današnjih dni. Čez Velenje smo se v večernem času vrnili nazaj v domačo dolino in v prijetnem vzdušju zaključili izlet, z mislijo, da bi takšno izlete še organizirali.

Ce na koncu pogledamo, kako se je gibalo število novih zakonov, pa vidimo, da to število iz leta v leto pada. Tako je bilo

dejavnikov, ki močno vpliva na to, koliko se ljudje odločajo za kupovino na kredit. Le-ta se je v zadnjih letih gibalo od 10 do 30 odstotkov. Drugi tak dejavnik pa je obrestna mera.

Gibanje zaposlenosti naših delavcev v tujini vse bolj vpliva na oblikovanje plačilno sposobnega povpraševanja po pohištvi. Vpliv se kaže ali prek povečanih hranilnih vlog prebivalstva ali pa na povečanju razpoložljivih finančnih sredstev prebivalstva.

Ce na koncu pogledamo, kako se je gibalo število novih zakonov, pa vidimo, da to število iz leta v leto pada. Tako je bilo

Z njim je naša osnovna organizacija sindikata izpolnila tudi del svojega letnega programa.

M. Žnidarič

Prostor za predvideno novo proiz

Priloga: OBZORNIK ZA OBČANE

PREDSTAVLJAMO NAŠE KRAJEVNE SKUPNOSTI • PREDSTAVLJAMO NAŠE KRAJEVNE SKUPNOSTI • PREDSTAVLJAMO NAŠE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Tokrat predstavljamo krajevno skupnost Begunje

Zunaj je lilo kot iz škafa, ko smo se znašli v upravnem prostoru Kmetijske zadruge v Begunjah, ki ga za svoje delo in sestanke uporablja tudi svet krajevne skupnosti Begunje (mimogrede: pravijo, da je najemnina tega prostora kar preveč zasoljena). Želeli smo predstaviti še eno krajevno skupnost v naši občini — Begunje, ki je dosegla pri svojem delu že kar precej uspehov, pestijo pa jih tudi številne težave.

Izmed vabljenih so v izčrpnom, prijetnem in domaćem razgovoru sodelovali naslednji sogovorniki: Franc KRANJC, predsednik sveta krajevne skupnosti, Ludvik HREN, tajnik sveta KS, Janez OPEKA, sekretar osnovne organizacije ZK v krajevni skupnosti, Vinko ZALAR, predsednik krajevne konference SZDL, Rozalija ŠKRLJ, vodja delegacije KS za zbor krajevnih skupnosti pri skupščini občine ter Ivan OBLAK, predsednik odbora vaške skupnosti Selšček in član sveta KS.

Preden pa poskušamo iz izčrpnega razgovora izluščiti bistvene misli in stališča sogovornikov, naj kot običajno nanizamo nekaj najosnovnejših podatkov o tem predelu cerkniške občine.

Krajevna skupnost Begunje je ena izmed treh nerazvitih krajevnih skupnosti v občini. Njena površina znaša 5333 hektarov, kar je 11,1 odstotka celotne površine občine. Na območju krajevne skupnosti je 17 naselij in zaselkov s 1300 prebivalci, od tega je 310 kmečkega prebivalstva (23,9%).

Krajevna skupnost leži na severnem predelu občine — valovit gričevnat svet, imenovan Menišija ter zaključuje občinsko mejo proti občinam Logatec, Vrhnik in Ljubljana Vič-Rudnik.

Središče krajevne skupnosti je vas Begunje s 510 prebivalci, kjer je tudi za krajevno skupnost najpomembnejša gospodarska veja — lesna industrija. Nosilec dejavnosti Slovenijales — tovarna Jelka Begunje prispeva s svojo aktivnostjo 70% ustvarjenega naravnega dohodka v krajevni skupnosti. Družbeni sektor kmetijstva (KZ Cerknica) in delež gozdnega gospodarstva znašata 5%. Zasebni sektor (kmetijstvo — obrt) pa prispeva 25% k skupno ustvarjenemu naravnemu dohodu (leta 1975). V okviru občine znaša delež krajevne skupnosti le 5% naravnega dohodka.

Število zaposlenih predstavlja 30,8% vseh prebivalcev (na ravni občine 34,6%), kar je razmeroma malo. Prav gotovo je dana možnost še večje zaposlenosti ob projekcijah posameznih dejavnosti gospodarstva, predvsem v širšem prostoru občine.

RAZVOJ GOSPODARSTVA

— Pričakujemo, da se bo lesna industrija v tem planskem obdobju še hitreje razvijala zaradi precejšnjih vlaganj v razširitev dejavnosti.

— Kmetijska dejavnost se bo pospešeno razvijala v okviru krajevne skupnosti — TOZD sodelovanje s širšim vključevanjem kmetov kooperantov.

— Aktivnost gozdarstva na področju krajevne skupnosti bo usmerjena v pogozdovanje površin (1215 gojitvenih dni letno) in v izgradnjo gozdnih cest in gozdnih vlek (10 kilometrov traktorskih vlek in 1,5 novo zgrajenih gozdnih cest). Sredstva v višini 550.000 bo zagotovilo Gozdno gospodarstvo Postojna — TOZD Cerknica.

Toliko torej na kratko nekaj podatkov o sedanji podobi in o predvidenem razvoju te krajevne skupnosti v tem srednjeročnem obdobju. Poskusimo sedaj iz našega nevezanega razgovora izluščiti še nekatere sestavine, ki bodo še bolj osvetlite prej nanizanih nekaj podatkov.

— Čeprav je najbrž pri vas podobno kot v drugih krajevnih skupnostih, naj najprej povprašamo o delovanju delegatskega sistema; kako se je pri vas obnesel, ali se delegacije sestajajo, kakšna je njihova povezava z občani in kakšen je pretok informacij?

Delegacija za zbor krajevnih skupnosti pri skupščini občine se pred vsako sejo občinske skupščine redno sestaja. Udeležba je različna, povedati pa velja, da je predsednik sveta KS

skoraj vedno prisoten. Sicer pa je za sejo težko dobiti delegate, zlasti kmene, kadar imajo dosti dela na kmetijah. Na sestankih predelamo vse gradivo, pri čemer ugotavljamo, da ga je bilo zlasti na začetku preveč in da je težko razumljivo. To zlasti obremenjuje vodjo delegacije, saj ostali člani delegacije gradivo premalo preučijo in mu zato predelava gradiva odvzame ogromno časa. (Vsi prisotni so menili, da moramo posebej poudariti, kako vodja delegacije tovarišica

Cesta proti Bezuljaku — tipična panorama iz okolice Begunj

Skrljeva izredno vestno in vzorno opravlja svojo funkcijo!.

Posebno pozornost posvetimo vprašljivim zadevam; le-te posebej pazljivo predelamo in se dogovorimo za skupno stališče.

Kakšnega posebnega stika delegacije z občani ni. Morda bi kažalo imeti odprte sestakne delegacije in če bi šlo za zanimivo in živiljenjska vprašanja, bi občani nanje gotovo prišli. Sicer pa povratnih informacij (od delegatov nazaj k občanom) ni, čeprav je svet krajevne skupnosti redno informiran o vseh sklepih in stališčih s skupščinskih sej.

— Kako pa je z zbori občanov v krajevni in po vaških skupnostih?

Ti zbori so dokaj poredko. Kadarka pa so, razpravljamo na njih predvsem o krajevni, zlasti bivalstvenih komunalnih vprašanjih, kar je povsem razumljivo, saj so le-ta krajanom najbližja; pa tudi sicer so to najbolj pereče zadeve, saj je bila v preteklem obdobju komunalna ureditev odročnejših predelov v občini močno zapostavljena.

— In kako deluje splošna delegacija?

Po pravici povedano, z njo nimamo skoraj nikakršnega stika in pravzaprav ne vemo, kaj in kako dela. Vemo le, da so člani delegacije menda zadolženi za posamezna področja.

— Očitno se ogrevate za poselne delegacije?

Vsekakor. Vendar pa bi morda biti tudi delovanje samoupravnih interesnih skupnosti bolj usklajeno.

Posebej velja poudariti, da je eden izmed poglavitih vzrokov za pomanjkljivo delo delegacij premalo ustreznih kadrov. Šestistih delegatov, ki smo jih nekako le našli, nismo izobraževali in se zato razumljivo niso znašli ob številnih in raznolikih vprašanjih. Delegatski sistem pa nedvomno terja sistematično izobraževanje. Za delegate je bilo eno samo predavanje, pa še tisto nekvalitetno in strašno načelno.

— Ali so družbeno-politične organizacije spremilje delovanje delegatskega sistema in delo krajevne skupnosti?

Povedati velja, da je na tem področju ena sama osnovna organizacija Zveze komunistov —

skupaj z delovno organizacijo Jelka. To sicer nudi lepe možnosti za povezavo krajevne skupnosti in združenega dela in zato lahko tudi trdimo, da je Zveza komunistov spremilje delo krajevne skupnosti. Žal je opaziti, da je v osnovni organizaciji zelo malo članov izven Jelke, zlasti kmetov in bo treba takšno strukturo čimprej spremeniti in sprejeti nove člane, zlasti mlajše.

Sicer pa je srečati iste ljudi povsod: v organih družbeno-političnih organizacij, krajevni skupnosti in v organih upravljanja, pa zato vsi poznamo iste probleme.

Delovanje krajevne konference Socialistične zveze je bilo v preteklih letih slabo, saj je bilo odvisno le od redkih posameznikov. O tem vprašanju je resno razpravljala osnovna organizacija ZK in pripravila predlog za nov odbor, ki je v zadnjem času dobro in učinkovito zastavil svoje delo.

Sedanja organiziranost družbeno-političnih organizacij je primerna glede na sedanjo situacijo. Posebej so se izkazali vaški podoborji SZDL, ki vsi po vrsti, zlasti pa v Podslivnici in Otavah, zelo dobro delujejo in se aktivno vključujejo v krajevna vprašanja.

— Mladina iz Begunj velja za zelo delavno. Ali ta ugotovitev drži?

Nedvomno. Vsi smo si edini (na razgovoru ni bilo žal vabljenega predstavnika mladine), da je mladina v preteklih letih delovala zelo uspešno, da pa v zadnjem času njen delovni zanos nekako upada. O vzrokih temu smo razpravljali tudi na osnovni organizaciji ZK, v kateri je več mladih in so tudi aktivni. Ugotovili smo, da je mladina pripravljena delati, zlasti v kulturi in športu, da je nosilec družabnega življenja v kraju in pomeni nekaj tudi v občini, da pa nima temeljnih pogojev za organiziranje svojih dejavnosti.

Prispevala je dosti prostovoljnega dela za izgradnjo prepotrebnega doma, ki bi omogočal te in druge aktivnosti in vsepovsod, na vseh mogočih krajih iskala pomoč; pravzaprav je potrebnih le nekaj gmotnih sredstev za nabavo materiala, vse ostalo bi kramani, predvsem mladina, napravili s prostovoljnimi delom.

Ker pa mladi ne čutijo pričakovane širše družbene podpore,

tudi njihova delovna zagnanost upada.

— Ali bi novi dom poživil dejavnost mladine, pa tudi sicer dejavnost v kraju samem?

Seveda. Premalo pa je pri nas ljudi, ki bi vso dejavnost povezovali in vodili. Povedati je treba, da je dovolj sposobnih ljudi, ki pa nočejo prevzeti funkcij in se vključevati v dejavnost kraja. To velja za večino prosvetnih delavcev, pa tudi za ostale Begunjčane, zaposlene izven Begunj.

Nova transformatorska postaja v Begunjah

— Bi povedali, kaj je krajevna skupnost rešila v preteklih nekaj letih in v začetku sedanjega srednjeročnega obdobja?

Vsekakor je velik njen delež pri asfaltiranju ceste Begunje-Cerknica. Med drugim je najela tudi kredit, ki ga sedaj odplačuje skupščina občine Cerknica.

Vrsto let imamo veliko težav z elektrifikacijo. Že leta 1970 je bila z Elektro — Ljubljana sklenjena pogodba in dela na področju Begunje — Topol bi morda biti končana do leta 1974. Za sredstva smo poskrbeli s krajevnim samoprispevkom. Iz ne razumljivih vzrokov do realizacije ni prišlo. Na zahteve obča-

O domu v Begunjah je bilo dosti besed

nov so zatem posredovale skupščina občine in družbeno-politične organizacije. Sedaj kaže, da bo do realizacije vendarle prišlo, a je morala ob tem krajevna skupnost pristati, da bodo občani opravili zemeljska in še nekatera druga dela.

Posebej naj poudarimo, da takšne stvari vzbujajo pri krajinah veliko nejevoljo, pa je razumljivo, da je bil odziv ob zadnjem referendumu za samopričevki in ob drugih družbeno-političnih akcijah dosti slabši kot bi bil sicer.

S tem elektrifikacija še ne bo dokončana in ostaja še vnaprej v programu.

Naslednja zadeva je oskrba z vodo. Begunjski vodovod je premajhen in je zato projekt — zanj Koželjski graben. Delno je

pa bo dokončno rešen v prihodnji, odvisno pač od finančnih sredstev.

Omeniti velja, da je ob zadnjem samopričevku za reševanje oskrbe z vodo ostal prikrajšan Topol, ker je zmanjkal sredstev. Zato na zahtevo delegatov ni bil sprejet dokončni obračun gradbenega odbora, krajanji sami pa so s prostovoljnimi delom, z lastnim materialom in sredstvi zadevo rešili.

Še enkrat poudarjamo, ta takšne zadeve kot so bile z električno in vodovodom, pa še s cestami, pri občanih vzbujajo samo nejevoljo. Že prevečkrat smo občanom na tem področju marsikaj obljudljali, potem pa ni bilo ničesar ali zelo malo storjenega. To nedvomno ovira družbeno-politično delo na tem področju.

Vodni rezervoar nad Bezuljakom

projekt vodovoda Begunje—Bezuljak—Kožljelek že realiziran in bo letos iz njega pritekla voda v Bezuljaku in Begunjah. Načrt

— Katere akcije ima krajevna skupnost še predvidene?

Naj na kratko nanizamo: prizadevamo si za asfaltiranje re-

publiške ceste Begunje—Selšek; v programu je asfaltiranje ceste Begunje—Bezuljak; do spomladaj naj bi rešili vprašanje telefonov, pri čemer so največji problem odročne Otave; prihodnje leto bomo razirili pokopališče v Begunjah; problem postaja urbanizacija tega področja, zato moramo čimprej dokončno sprejeti zazidalni načrt in s tem v zvezi tudi pritisk »vikendašev«; rešiti je treba vprašanje vzdrževanja občinskih cest; slabo je razvita obrt, zato je dosti šušmarstva — tudi to bo potrebno rešiti; pa dokončno urediti in lokacijsko dolgotrajanje smetišča; odpira se velik problem kanalizacije in čistilnih naprav zlasti v Begunjah; in še in še bi lahko naštevali, pa pri tem še marsikaj pozabili.

— Kako je s kmetijstvom in gozdarstvom na tem področju?

Kmetije se specializirajo, največ za živinorejo. Sicer pa kmetijska zadruga in Gozdo gospodarstvo posvečata v svojih planih temu področju ustrezeno pozornost in vsaj doslej ga urešnicujeta.

— Ste z oskrbo zadovoljni?

Še kar. Trgovski del oskrbe je zadovoljiv, čeprav je ob tem vprašljivo, ali sta v Begunjah potrebeni dve trgovini. Posebej so občani zadovoljni z novo mesnico, ki je dobro oskrbljena in ima velik promet, saj jo obiskujejo tudi Cerkničani v precejšnjem številu.

Dosti slabše je z gostinstvom, saj v Begunjah sedaj nimamo enega samega gostinskega objekta; krajevna skupnost bo poskušala s tem v zvezi čimprej najti rešitev.

Bi radi povedali še kaj takšnega, česar nismo posebej povprašali?

Posebej bi radi pondarili, da so naši občani zelo pripravljeni

delati in sodelovati. To so že večkrat pokazali s prostovoljnimi delom, z lastnimi sredstvi in materialom, pa tudi samoiniciativi so in so že marsikatero zadevo sami rešili. Zlasti velja v zvezi s tem izdvojiti vaške skupnosti Selšek, Bezuljak in Podslivnica.

Zatem bi radi pohvalili delavnost gasilcev, ki so dobro opremljeni, imajo žensko desetino in delajo tudi v mladino. Gasilska društva so tudi v Bezuljaku in Otavah.

Posebno mesto v našem kraju ima tudi sadjarsko-vrtnarsko društvo, ki prireja razstave, organizira ekskurzije in obiske raznih prireditiv, skrbi za oskrbo s sadikami ter s tem gradi in poglablja pri ljudeh estetski občutek za urejeno okolje.

z občinskim organi. Na številne naše vloge odgovorov sploh ni ali pa prihajajo z velikansko zaksnitvijo.

Razgovor je bil tako nekako končan; ostala pa so seveda še številna vprašanja in težave, s katerimi se otepajo in se bodo še otepali vaščani Begunji ter sosednjih vasi in zaselkov. Iz besed vseh sogovornikov pa je bilo jasno videti, da vedo, kaj hočejo in da so prepričani, da bodo to ob sodelovanju ostalih občanov tudi dosegli.

Žal nismo mogli zapisati vsega, kar je bilo povedanega v razgovoru, kakšne zadeve morda nismo čisto prav razumeli; a nekakšno celovitejšo podobo po-glavitnih vprašanj te krajevne

Asfaltirana cesta v Selšku

Tudi Lovska družina lepo sodeluje s krajevno skupnostjo.

Za konec samo še to: želeli bi več razumevanja in sodelovanja

skupnosti smo — upajmo — le ustvarili.

Razgovor pripravila:
B. Levec in F. Sterle

Prihodnji razvoj trgovine

V srednjoročnem razvojnem programu imata temeljna organizacija Trgovina Rakek in delovna organizacija NANOS Postojna za obdobje 1977 do 1980 predvideno izgradnjo večjega trgovskega objekta, ki naj bi zadoščal potrebam potrošnikov celotnega območja naše občine.

Novi objekt naj bi bil bogato založen z industrijskim blagom, predvsem z izdelki trajnejše vrednosti. Poleg industrijskega dela prodajalne bosta tudi večja sodobnejša samopostrežna prodajalna ter restavracija.

Po izdelanem idejnem projektu bodo posamezni oddelki obsegali:

1. Samopostrežba, ki bo v spodnji etaži in bo imela okrog 800 kvadratnih metrov. V tem oddelku bodo prodajali osnovno prehrano in drobne gospodinjske potrebščine, kruh in pecivo, bosta pa še mesnica in delikatesa.

2. Industrijski del bo v drugi etaži (prtlišče) in bo imel okrog

1400 kvadratnih metrov površine.

V tem oddelku bodo prodajali tekstilno blago, težko konfekcijo, kratko blago, pletenine, metražo, pohištvo, belo tehniko in akustiko, potrebščine za šport in rekreacijo, galeriterijo in drugo industrijsko blago.

3. Restavracija s kuhinjo bo v gornji etaži s približno 200 pokritimi sedeži in z okrog 70 sedežev na odprti terasi stavbe.

Površina celotnega objekta (vseh treh etaž) bo okrog 2500 kvadratnih metrov.

Izgradnjo tega trgovskega objekta narekujejo nagli družbeni in gospodarski razvoj Cerknica oziroma celotne občine. Sedanja blagovnica v Cerknici ima skupaj le 292 kvadratnih metrov

prodajne površine in 150 kvadratnih metrov skladišč in ne daje več možnosti za zadovoljivo razstavljanje blaga in za dopolnjevanje z novimi vrstami blaga, ki jih doslej nismo prodajali.

Priprave za izgradnjo novega trgovskega objekta tečejo po sprejetem programu, tako da bo glavni projekt izdelan do 15. junija letos in s tem vsa dokumentacija, potrebna za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Z gradbenimi deli naj bi pričeli v drugi polovici letosnjega leta in jih predvidoma končali koncem prihodnjega leta oziroma v začetku leta 1979.

Po izgradnji novega trgovskega objekta bomo v sedanji blagovnici v Cerknici organizirali prodajo železnine in avtotrgovino.

Poleg izgradnje tega trgovskega objekta in reorganizacije celotne prodaje v Cerknici je v srednjoročnem programu predvidena tudi obnovitev trgovine, ob kateri bo tudi manjši gostinski lokal v Martinjaku.

Vzpostreno z ureditvijo poslovnih prostorov bomo v novem trgovskem objektu pridobili še dve družinski stanovanji za delavce.

Program določa tudi dopolnitve in modernizacijo drugih manjših prodajal.

Kolektiv TOZD Trgovina Rakek se skupaj z delovno organizacijo NANOS Postojna zaveda zelo odgovorne naloge, ki si jo je s tem razvojnim programom zastavil.

Posebno se zaveda, da samo izgradnja sodobnejših trgovskih objektov ne bo omogočila boljše oskrbe potrošnikov brez strokovnega kadra, ki bo sposoben te zahtevnejše objekte obvladovati. Zato je v srednjoročnem programu razvoja predvideno tudi izobraževanje ustreznih strokovnih kadrov — od prodajalcev do vodstvenih delavcev.

Po programu izobraževanja 16 naših delavcev ob delu obiskuje

poslovodsko šolo, 16 učencev pa se redno izobražuje za poklic prodajalca. Ostale zahtevnejše poklice pa bomo reševali oziroma zagotavljali skupaj z delovno organizacijo NANOS.

Vsa ta prizadevanja želite kollektiva TOZD Trgovina Rakek in

delovne organizacije NANOS v prihodnje povezovati s potrošniki oziroma s svetimi potrošnikov v okviru krajevnih skupnosti, s katerimi želimo v okviru danih možnosti reševati skupna vprašanja — boljšo oskrbo vseh občanov.

M. Vukičević

Vrsta zahtevanih nalog

NALOGE OBČINSKE KONFERENCE SZDL ZA LETO 1977

Smoter zastavljenih nalog je, utrditi takšno vlogo SZDL kot je opredeljena z ustavo in njenim statutom. To pomeni, da moramo zagotoviti družbenopolitične pogoje za samoupravno organiziranje delovnih ljudi in družbenopolitično aktivnost v okviru SZDL. Gre torej za naloge, s katerimi mora SZDL zagotoviti enoten akcijski nastop na idejnopolitičnih izhodiščih, opredeljenih v Zvezni komuni-

— Uresničevanje določil zakona o združenem delu in s tem v zvezi usklajevanje splošnih aktov v delovnih organizacijah in v interesnih skupnostih je ena osrednjih nalog frontno organiziranih socialističnih sil.

— Uresničevanju stališč 2. konference Zveze komunistov Slovenije o kmetijstvu moramo prav v tem obdobju posvetiti največjo pozornost, da bi zagotovili ustrezno srednjoročno in dolgoročno usmerjenost kmetijstva v občini.

— Določila novega zakona o ljudski obrambi in družbeni samozraščiti moramo čimprej uveljaviti v praksi, kar pomeni, da se je potrebno takoj lotiti ažuriranja vseh ustreznih aktov in kadrovsko ustrezno izpopolniti se stavco ljudskega odpora in družbeni samozraščite.

— Izobraževanju in usposabljanju delegatov in občanov moramo posvetiti večjo pozornost. Predvsem je potrebno dati podudarju družbenopolitičnemu izobraževanju. Za doseg tega cilja je potrebno skupno z izvršnim svetom in z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami organizirati delavsko univerzo v naši občini.

Predsedstvo
Občinske konference SZDL

Sedanja blagovnica v Cerknici

Rešitev prostorske stiske

ZAČETEK REKONSTRUKCIJE V TOVARNI POHIŠTVA STARI TRG

V Tovarni pohištva Stari trg se pripravljamo na uresničevanje investicijskih vlaganj, ki jih vsebuje srednjoročni plan razvoja temeljne organizacije. S predvidenimi vlaganji je v prvi fazi mišljena rešitev prostorske stiske in nadomestitev iztrošene strojne opreme.

Sedanji strojni oddelek je v hali, ki je široka dvanaest metrov in predstavlja kot prostor ozko grlo v proizvodnji. Onemoča tehnološke rešitve, ki bi skrajšale transportne poti in povziale propustnost oddelka. Tačko je strojni oddelok praktično nepropusten za nekatere obdelovance, ki jih zato prevažamo do predmontaže na različne načine, ki niso primerni za serijsko proizvodnjo.

Rešitev prostorske stiske je nakanana s preselitvijo strojnega oddelka v prostore montaže, za oddelok montaže pa bo zgrajena nova proizvodna hala s približno 2000 kvadratnih metri površin. V strojnem oddelku pa bo vmesno skladišče polizdelkov, ki ga narekuje sedanji način proizvodnje.

Izvodnje. S preselitvijo strojnega oddelka bo sproščeno tudi skladišče plošč, v katerem bo novi tehnološki shemi skladišče repromateriala, ki je sedaj v skrajno neprimernih prostorih, posejanih praktično po vsej tovarni in celo izven nje.

Druga faza vlaganj predstavlja nakup nove oziroma nadomestitev iztrošene tehnološke opreme. Predvidevamo nakup možničarke, posebne krožne žage za kotni izrez, formatne krožne žage in baterijskega viličarja.

Sedanja možničarka je bila nabavljena leta 1970 in je ustrezala tedanjemu programu proizvodnje. Poleg iztrošnosti je z uvedbo novega programa (kuhinja BREST) obseg dela možničarka premajhen in predstavlja ozko grlo v strojnem oddelku. Za primer naj omenim, da je potrebno za določene elemente možničarko nastavljati tudi do petkrat. Pri novi možničarki pa bo tudi zahtevne elemente potrebna samo enkratna nastavitev.

Pri strojni obdelavi stranic spodnjih elementov in visokih

Tovarna pohištva Stari trg

Pomen fluorografiranja

Fluorografija je metoda posredne rentgenske fotografije. Sliko, ki pri tem nastane na filmu s prehodom rentgenskih žarkov skozi posamezne organe človeka, na primer skozi pljuča, snemamo s posebnim fotografiskim aparatom. To metodo še vedno največ uporabljamo za množično slikanje pljuč delavcev v posameznih kolektivih in tudi vseh ostalih ljudi.

Zgodovina fluorografije: Že kmalu po tem, ko je Röntgen v decembri 1895. leta odkril posebne žarke x, so Italijani, zanjimi pa tudi v Združenih državah Amerike, skonstruirali aparat, ki so ga imenovali photo-fluoroscop. Uporabljali so ga za množično rentgensko slikanje človeških organov. Sestavljen je bil iz rentgenske cevi, zaslona in navadnega fotoaparata. Čas snemanja s tem aparatom je trajal eno do dve minut!

Šele leta 1936 je Brazilec De Abren prvi začel z množično fluorografijo pljuč. Naslednjega leta pa je Nemec Holfelder prenesel izkušnje fluorografije v Nemčijo.

Med II. svetovno vojno so Američani množično »slikali« vojake. Šele po končani II. svetovni vojni so začeli to metodo uporabljati tudi ostali narodi. V Jugoslaviji jo najbolj množično uporabljamo v Sloveniji.

Nevarnosti fluorografije so x žarki, ki okvarjajo posebno občutljive celice telesa; še posebno

so nevarne spolnim celicam. Zato bi bila potrebna zaščita posameznih delov organizma, kar bi pa ves postopek otežilo. Kljub temu dobimo pri fluorografiji 2 do 10-krat manjšo dozo žarkov kot pri rentgenskem gledanju (diaskopiji), pa vendar 2 do 10-krat večjo dozo, kot pri snemanju na normalne filme v kasetah! Zaradi vsega tega ne pripovedajo fluorografije nosečnicam v začetku nosečnosti.

Klub vsemu temu je danes fluorografija sprejela kot metoda izbora. Na ta način so pri fluorografskih akcijah, ki jih v Sloveniji redno izvajamo na štiri leta, odkrili že marsikatero pljučno tuberkulozo, ki bi sicer ostala neodkrita. Skupina strokovnjakov nato iz manjših slik, ki jih proicirajo na platno, odkrijejo vse, kar je sumljivega, še posebno danes, ko imamo filme 100 × 100 milimetrov. Prej je bilo to nekoliko težje, ker so bili filmi manjši.

V najovejšem času se poskuša z elektronskim delovanjem počakati delovanje na posebno izdelane ekrane. S tem bi se zmanjšal čas delovanja žarkov na organizem.

Ne glede na to je danes fluorografija pljuč najboljša metoda za zgodnje odkrivanje tuberkuloze pljuč, pa tudi za odkrivanje obolenj na drugih organih, za kar pa se tako množično še ne uporablja.

dr. A. Šmalc

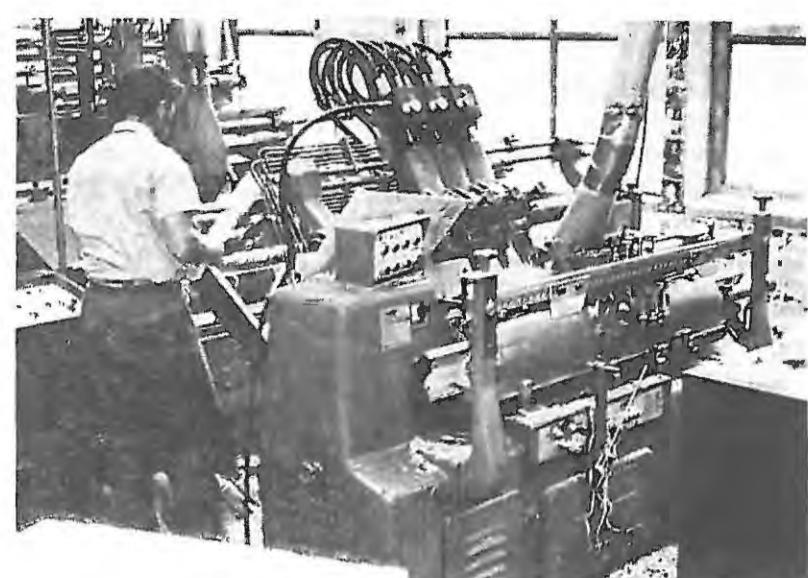
omar (kuhinja BREST), točneje, pri izrezu za podnožje in predno vezno letev se pojavljajo težave zaradi točnosti izreza, ustreznih rezil in same varnosti dela. S povečanjem deleža kuhične BREST pa bo to predstavljalo tudi ozko grlo v strojnem oddelku. Z nabavo posebne krožne žage ne bomo skrajšali samo časa za izrez, ampak odpade tudi faza zaokrožitve podnožja oziroma prednje vezne letve. To ima dvojni pomen: skrajšanje proizvodnega časa in odpravo zastojev v oddelku montaže zaradi slabega prileganja podnožja v izrez na stranici. Končno pa bodo izdelki pridobili v estetskem pogledu.

V sedanji tehnologiji imamo formatno krožno žago, ki je do trajana in neuporabljiva za natancno delo. Z nabavo formatne krožne žage bomo rešili problem razreza manjših elementov in pa krojenje odpadkov v še koristne sestavne dele.

Za novo skladišče repromateriala in za transportiranje po tovarni bo nabavljen baterijski viličar manjše tonaze, ki bo občasno lahko nakladal tudi gotove izdelke v odpremi.

Vrednost naštetih investicijskih vlaganj je 17 milijonov dinarjev; od tega odpade na gradbeni del okrog 15 milijonov in za tehnološko opremo okrog 2 milijona novih dinarjev.

B. Klešnik

NOVA STRUŽNICA IN BRUSILKA V TOVARNI POHIŠTVA MARTINJAK

V maju smo v Tovarni pohištva Martinjak dobili novo stružnico z brusilko za okrogle elemente Genini. To sta dva samostojna stroja, ki ju povezuje transportna veriga.

Prvi stroj je stružnica KAFIRO 90/AC; največja dolžina struženja je 900 milimetrov, največja debelina struženja pa 90 milimetrov.

Drugi stroj je brusilka LAR/90 z enakimi tehničnimi podatki. S strojem kot celoto smo zadovoljni, saj dela hitreje, kvalitetnejše, predvsem pa smo odpravili

večne poškodbe rok delavk pri ročnem brušenju.

Trenutno stroj celo presega naše potrebe, vendar računamo, da bomo v kratkem času uredili ozka grlo v površinski obdelavi in s tem tudi stroj bolje izkoristili. Naj ob tem dodamo še to, da imamo naročenih še nekaj novih strojev, za katere pa nam prijetuje prostora. Zato si vsi delavci želijo, da bi vprašanje prostora kar najhitreje uredili, saj je sedanje stanje s stališča nemotenega in varnega dela neprimerno.

M. Kusič

Praznovanja so se pričela

Letošnje leto pomeni trideset let Bresta, njegovega dela, uspehov in premagovanja težav. To pomembno obletnico bomo proslavili z vrsto prireditvev v oktobru. Vse te prireditve bodo poskušale obležiti najpomembnejše odločitve in vsa ustvarjalna dela, v katerih je rastel Brest, kakrli je danes. Vsi sedanji in nekdanji Breštovci naj bi se ob vseh teh prireditvah spomnili težko prehajene poti, samoodrekanja in delčka svoje ustvarjalne osebnosti, ki so ga prispevali za razvoj in rast Bresta.

Praznovanja tega pomembnega jubileja so se že pričela. Da ne bi v oktobru, ki je rojstni mesec Bresta, ponagajalo muhasto jesensko vreme, je sindikalna organizacija že ob koncu avgusta organizirala srečanje vseh Brestovih delavcev. O programu ostalih prireditiv bomo pisali v prihodnji številki, tokrat pa na kratko o skupnem srečanju delavcev vseh Brestovih temeljnih organizacij.

V okviru praznovanj tridesetletnice Bresta je konferenca sindikata pripravila srečanje Breštovih delavcev. V ta namen je ustanovila pripravnalni odbor, v katerem so bile zastopane vse temeljne organizacije.

Pripravnalni odbor ni imel lahke naloge, zato je z delom pričel zelo zgodaj. Treba je bilo določiti datum srečanja, organizirati prehrano, poskrbeti za pijačo, glasbo, prevoze, urediti prireditveni prostor, poskrbeti za strežno osebje in še kup drugih podrobnosti, brez katerih bi srečanje ne potekalo tako kot je treba.

Na prvem sestanku v začetku avgusta smo se dogovorili, da bo srečanje 27. avgusta pri gradu Snežnik. Razdelili smo si tudi naloge, ki smo jih do dneva prireditve v celoti izpeljali, tako da je bilo dan pred prireditvijo vse pripravljeno. Veliko skrbni smo imeli zaradi vremena; k sreči so bile nepotrebne.

Za ureditev prostora sta bili zadolženi Tovarna lesnih izdelkov in Tovarna pohištva Stari trg. Dogovorjeno je bilo, da pričnejo z delom že v ponedeljek, vendar so zaradi slabega vremena pričeli šele v četrtek. Zaradi pomanjkanja delavcev jim je na pomoč priskočila še Tovarna pohištva Cerknica. S skupnimi močmi so do roka izdelali plesni oder, kioske za razdeljevanje hrane in pijač ter napeljali električno. Material za izdelavo objektov je prispevala še Tovarna ivernih plošč.

Avtobusne prevoze je organizala Tovarna pohištva Cerknica. Nabavo in razdeljevanje hrane je prevzel obrat družbene prehrane. Priznati jim je treba, da so vse skupaj vzorno izpeljali.

ba so kaj hitro nabrusili pete plesalcem. Le-ti so bili tako vneti, da jim na koncu tudi plesče ni bilo več kos. Rezultat 1:0 za Brestovce in nekaj opraskanih. Žal pa je predvsem močno vino nekaterim odvzelo tudi ravnotežje in močno omehčalo noge. Nekaj jih je pod težo grozdnega soka, najbrž pa predvsem zaradi sonca tudi omagalo. Zanje velja izrek: »Najhrabrejši so padli.« Rezultat: nekaj tisoč : nekaj deset v korist Bresta. Bili so tudi takci, ki jim je sonce in vino stopilo tja, kjer imajo sicer bolj malo, le-te pa smo še pravočasno oddali v domačo nego.

Med prireditvijo je bilo tudi tekmovanje v vlcenju vrvi, ki pa je vzdržala, čeprav je trpela strašne muke. Poleg tega so bila še tekmovanja v malem nogometu in pa v streljanju z zračno puško. Rezultati žal niso znani. Če na koncu pregledam izide, lahko ugotovim, da smo se imeli zelo lepo, da pa so tisti, ki so za počutje in razpoloženje skrbeli, delali zelo zelo trdo. Pogovarjali smo se nekaj o tem, da bi bilo zelo lepo oddolžiti se tem ljudem z izletom ali pa jih povabiti na prijetno večerjo. Posebno velja to za osebje delavske restavracije, ki je pri vsaki podobni prireditvi prikrajšano, ker mora pač streči.

F. Mele

Iz Tovarne pohištva Cerknica — delo pri formatki

Mladi po poteh AVNOJ

Zbrali smo se v Domu JLA v Ljubljani. Bilo nas je okrog stodeset iz vseh krajev Slovenije. Štirinajst dni smo si delili tovarištvu, odvisno smo bili drug od drugega. Hodili smo po poti, ki jo je pred štiridesetimi leti prehodila slovenska delegacija na drugo zasedanje AVNOJ v Jajcu. Kljub temu, da so bili pogoji, ki smo jih imeli na pohodu, mnogo boljši, saj jih sploh ni moč primerjati s tistimi iz leta 1943, smo poskušali dojeti pota naše revolucionarne zgodovine iz NOB, spoznavali smo nove kraje in ljudi. Istočasno pa je bila to šola samoupravljanja, krepitev bratstva in enotnosti jugoslovenskih narodov in narodnosti, družbenopolitično usposabljanje mladih, še posebno na področju revolucionarnih tradicij, ljudske obrambe in družbene samozaščete.

Z nami sta bili narodni heroji Albinca Hočevar-MALI, intendantka Tončka Vodnik, v Drvarju pa se nam je priključil še pravi »AVNOJ-ec« iz leta 1943, Janko Gregorič.

Odpeljali smo se proti Lokvam pri Črnomlju, ki so bile slavnostno prizorišče osrednje slovenske proslave ob letošnjem Dnevu borca. V bližini spomenika Staneta Rozmana je slavnostni prostor. Pribaja na stotine in stotine ljudi. Od vsepovsod; nekdanji borce, mladina, gostje. Iz oči vseh gleda ponos; posebno Belokranjci so ponosni, da so male Lokve v teh dneh deležne toliko pozornosti. Pa ne po naključju. Tam so se rojevali zametki naše oblasti, v plamenu upora so borce osvobajali ozemlje. Številni borcev ni na svečanosti. Žrtvovale so svoja življenja. Toda, če bi videli stotine mladih v Lokvah, bi bili ponosni. »Narodu, ki ima takšno mladino, se ni treba mičesar batiti,« je dejal tovariš Tito.

Po kulturnem programu je predsednik republike konferenca mladine Ljubo Jasnič pozdravil udeležence pohoda AVNOJ '77. V imenu pokrovitelja, centralnega komiteja ZKS je pohodnik zaželet srečno pot sekretar predsedstva IK CK ZKS Franc Šetinc. Poslovili smo se od Bele krajine.

Pred nami je še dolga pot; še isti dan smo namreč potovali

z avtobusom prek Karlovca, Gline, Bosanskega Novega, Prijedora do Mrakovice na Kozari. Na Kozari je svečano. Pričenja se druga izmena MDA KOZARA '77. Po slovesnosti in kulturnem programu — Kozaračko kolo kot simbol bratstva in enotnosti jugoslovenskih narodov, veriga mladih. Po nastopu skupine Bjele dugme nas čaka počitek, ki nam je potreben, saj se naša pot šele začenja.

Naslednji dan, 4. julija je pred domom borcev videti na tisoč domačinov s Kozare in izpod Kozare, mladino, rezervne vojaške starešine, heroje, borce, brigadirje MDA KOZARA '77, udeležence pohoda po Titovih poteh revolucije... Ne da se opisati tega dneva na Kozari; spomini na Kozaračko epopejo, svečanost, vzkliki in pozdravi našemu tovarišu Titu in na koncu nepregledna veriga pisanih množic, ki so strnile v Kozaračkem kolu. Kozařo smo dojeli. Videli smo na tisoči vklesanih imen žrtev, ki so se prelito krvjo branili košček domače zemlje in s ponosom, da smo potomci takega naroda, je iz naših ust slišati: Oj Kozaro, joj, oj, Kozaro...

Na Kozari se nam je priključilo še 19 brigadirjev iz drugih republik in pokrajin. Z avtobusi se odpeljemo proti Jajcu. To majhno bosansko mesto, ki ga krasijo mogočni slapovi reke Vrbas, je odigralo pomembno vlogo z zgodovini naše domovine. Ta dan smo imeli še nekaj aktivnosti, potem pa spanje. Poskušamo biti tudi aktivni, zato smo ustavili partijski in mladinski aktiv, imamo radijsko postajo, foto amaterje in uredništvo biltena, ki ravno to noč pripravlja številki biltena.

Naslednji dan si ogledamo muzej II. zasedanja AVNOJ-a in mestec Jajce.

Po kosišu se z avtobusi odpeljemo v 69 kilometrov oddaljeni Kupreš. Ob spomeniku imamo komemoracijo; pozdravijo nas domačini, nato pa že odrhimo proti Livnu. To je mestec, razmešeno po strmih pobočjih in ima orientalsko podobo. V skalovju nad mestom so ostanki stare turške trdnjave. Tam izvira reka, ki se pod mestom izgublja

v širnem Livanskem polju. Onstran polja so grebeni Dinarskega pogorja, za njimi pa morje. Livno, industrijsko mesto z okrog 8.000 prebivalci. 1942. leta so tu formirali bataljon Vojin Živojević, ki je deloval v Livanskem območju. Novembra 1943. leta je bilo Livno gostitelj slovenskih delegatov, ki so bili namenjeni na II. zasedanje AVNOJ. Imamo komemoracijo ob spomeniku padlih borcev, nas pa je pozdravil predsednik občinske organizacije borcev. Zvezcer imamo plez s domačini. Toda zaspasti bo treba, jutri nas čaka prvi marš.

6. julija vstanemo že ob štirih. Po zajtrku prvič gremo na štiridesetkilometrski marš. To so bili prvi koraki po hercegovskem kraju. Hodimo po petdeset minut in deset minut počivamo. Počitki pa so vedno daljši zaradi prvih žuljev pohodnikov. Nekaj humoristov dviga moral. Hodimo ob cesti, največkrat pa po cesti. Po tridesetih kilometrih jih nekaj zaradi žuljev in utrujenosti ne more naprej, tako da smo bili primorani poklicati avtomobil iz spremstva. Ostali vztrajamo.

Po dolgem času ob cesti napis Glamoč. Povrnejo se moči in skoz mesto zadoni pesem »Slovenci kremeniti«. Pot nadaljujemo v kilometer oddaljeni Busijo, kjer se ustavimo ob mlinu, v katereim se je zadrževal tovariš Tito nekaj več kot mesec dni. Tam sta bili seji CK KPJ 21. avgusta in 8. septembra 1942. leta. Predstav-

Po dolgem času ob cesti napis Glamoč. Povrnejo se moči in skoz mesto zadoni pesem »Slovenci kremeniti«. Pot nadaljujemo v kilometer oddaljeni Busijo, kjer se ustavimo ob mlinu, v katereim se je zadrževal tovariš Tito nekaj več kot mesec dni. Tam sta bili seji CK KPJ 21. avgusta in 8. septembra 1942. leta. Predstav-

Ustava tudi mladim narekuje kot najvišjo čast in dolžnost — obrambo domovine. Stari pregovor pravi: »Kdor nekaj zna, ta lahko nekaj napravi«. Tega se zavedamo tudi v mladinski organizaciji. Letos se že tretjič pripravlja usposabljanje za mladince — prostovoljce v teritorialni obrambi.

Na usposabljanju bodo mladinci, ki so se letos odločili, da vstopijo v enote teritorialne obrambe kot sestavnega dela našega splošnega ljudskega odpora. Vse to se sicer sliši lepo. Mladi, usposabljanje, odločeni, da branijo domovino. Res vse to drži, vendar pa nastopajo tudi pri tem težave.

Prva težava je že pri kadrovaju.

Največkrat je vzrok slaba obveščenost mladih.

Zato nosijo krivdo predvsem osnovne organizacije mladih ter komisije za ljudski odpor in družbeno samozščito pri le-teh. Prav osnovne organizacije bi morale s široko akcijo pridobivati mlade v enote teritorialne obrambe. Na drugi strani pa je odpovedala koordinacija s socialistično zvezo.

V prihodnje si moramo prizadevati, da bomo dosegli celovito povezavo med družbenopolitičnimi organizacijami pri kadrovjanju mladincev-prostovoljcev v enote teritorialne obrambe.

O pomenu in nalogah pa so

bili zelo slabo obveščeni tudi starši.

Zavedajmo se, da imajo

ravno starši največkrat zadnjo besedo.

Nepoznavanje razmer

in nalog, ki jih imajo mladinci

prostovoljci, je bilo krivo, da so

tudi starši mnogokrat nasprotovali vpisu sinov in hčera v vrste

teritorialne obrambe.

Mnogo raje so videli, da se vpisujejo v enote

civilne zaščite kot pa v enote

teritorialne obrambe.

A kaj bi sedaj gledali nazaj v

preteklost, ko pa je pred nami

tisti del, ki ga mnogi težko pričakujejo.

Pred nami je usposabljanje

Marsikdo izmed mladincev je

prvič oblekel sivozeleno unifor-

mo, ko se je podal na zborno

mesto. Mati ga je še zadnjič —

kot znajo le mame, posprenila

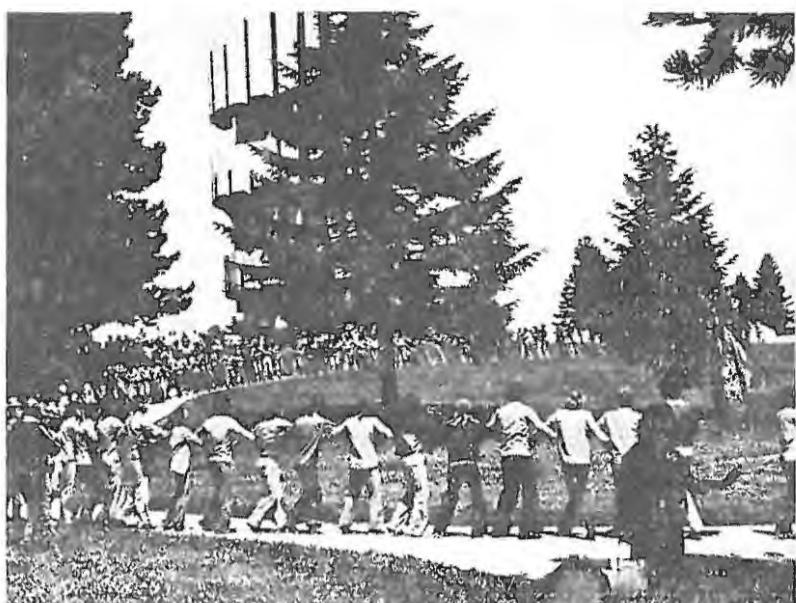
in verjetno so mnogim oči zalile

solze. Tako mlad je še, pa gre

že v vojsko. Tako mlad, pa bo

že nosil orožje. Vendar pa mora

mo ob vsem tem vedeti, da je par-

nih borčevske organizacije tudi ne pozabi povedati, da se je tam rodila titovka.

Nadaljujemo pohod v Radosljo. Imamo komemoracijo ob partizanskem grobišču in zopet pet kilometrov marša do parka Ivo Lola-Ribar. V njem postavimo tabor. Naporen marš je bil za nami. Premagali smo sami sebe, dokazali smo, da zmoremo tudi kaj več, če hočemo. Doktor imata in naslednji dan polne roke dela. Nekateri brigadirji imajo po sedem, osem, celo po devet žuljev na nogah. Naslednji dan stanemo v parku Ivo Lola-Ribar. Ob spomeniku imamo komemoracijo.

8. julija pa nas čaka zopet marš in sicer dolg okrog trideset

kilometrov na relaciji Glavoč-Rore. Počasi nabiramo kilometre. Razbeljeno hercegovsko kamnje pa zopet obuje žulje. Preten se pokaže prava sloga. One-mogle brigadirje nosimo na hrbitih in na nosilih. Ker onemogli brigadirji narekujejo tempo marša, se brigada premika počasi. Toda tudi v Rore smo pripleli s pesmijo »Hej brigade«. V mraku imamo komemoracijo ob spomeniku in pa kulturni program na radiu. Po programu imamo zasluženo spanje, kajti naslednji dan nas čaka marš na relaciji Rore—Drvar.

(Nadaljevanje prihodnjic)

I. GORNIK

Krepitev splošnega ljudskega odpora

VSE VEČJA VLOGA MLADINCEV — PROSTOVOLJCEV V TERITORIALNI OBRAMBI

Po končanem usposabljanju postanejo mladi bolj izkušeni, še bolj trdno odločeni, da branijo svojo domovino. Vedo, da jim tovariš Tito zaupa. Ponosni so na to. Tako je po vsej Jugoslaviji, tako je tudi pri nas.

Draga mladinka, mladinc!

Ali še razmišljaš, da tudi ti vstopiš v vrste te mlade vojske? Izgovarjaš se, da ti pogoji niso jasni? No, nič lažjega. Prvi in osnovni pogoj so tvoja leta. Mladinke morajo biti stare devetnajst let. Seveda za mladince velja, da niso vojni obvezniki. Vse ostalo je zelo preprosto.

Izpolniš prijavnico, ki jo dobš pri predsedniku osnovne organizacije in jo njemu izpolnješ. Po tem boš dobil poziv za dvig opreme. V tem si že napol teritorialec, mladinec-prostovoljec. Vse ostalo bo na terenu takot kot je opisano v zgornjih vrsticah. Ne razmišljaj več! Bolje je, da si usposobljen, lažje ti bo, saj boš tako tudi več lahko prispeval k obrambi domovine.

Omenimo naj še, da sta v naši občini občinski štab za teritorialno obrambo in občinski komite Zveze socialistične mladine organizirala usposabljanje mladincev-prostovoljcev v enotah teritorialne obrambe od 24. do 28. avgusta.

B. Urbar

Notranja dela v novi telovadnici

Novo šolsko leto se je pričelo. Zadnja (?) generacija prihodnjih Brestovih tehnikov

Zadružni dom v Žilcah

Pred nadavnim so se pričele priprave za izgradnjo zadružnega doma v Žilcah, saj so že zakoličili prostor, kjer bo stal. Če bo vreme ugodno, bo zadružni dom letos že pod streho.

Akcijo za izgradnjo zadružnega doma v Žilcah so sprožili že takoj po vojni. Temelje so že izkopali, vendar se je gradnja ustavila zaradi pomanjkanja sredstev, pa tudi zaradi osredotočenja gospodarskih aktivnosti na Cajnarje in njihovo okolico. Za potrebe kmetijske zadruge sedaj služijo spodnji prostori v stavbi, kjer je trgovina; vendar so le-ti premajhni.

Na zborih občanov pred štirimi leti sta se izoblikovala dva predloga za pridobitev zadružnega doma. Prvi je bil, da bi stavbo, kjer je trgovina, popravili, drugi pa, da bi zgradili nov dom. Odločili so se za gradnjo novega doma. Ta ideja pa je bila zasnovana takrat brez denarnega kritja. Da bi se ideja o izgradnji zadružnega doma uresničila, je bila potrebna širša akcija.

Kmetijska zadruga je sklicala krajane Žilce in predstavnike interesnih skupnosti, ki so zainteresirani za gradnjo objekta. Sklicali pa bodo še predstavnike delovnih organizacij Bresta, Jelke in Kovinoplastike. Finančna sredstva za izgradnjo do prve faze so zagotovljena s kreditom in z lastnimi sredstvi Kmetijske zadruge (200 milijonov starih dinarjev). Ostali del sredstev bodo zagotovili tisti, ki so zainteresirani, da zasedejo zgornje prostore. Pridobitev sredstev in uporabo prostorov bo urejal samoupravni sporazum o sofinanciranju in souporabi prostorov. Gornje prostore naj bi uporabljale samoupravne interesne skupnosti (izobraževalna, temeljna telesnokulturna skupnost, skupnost otroškega varstva in zdravstvena skupnost).

Idejni načrt so že začeli resno delati lani. Narejen je bil načrt zgradbe in razporeditve prostorov za različne namene oziroma za uporabnike. Stavba bo imela naslednje prostore:

V pritličju bodo:
 — dvorana za sestanke ter za kulturne in zabavne prireditve. Pregrajena bo s premičnimi vrati, tako da bo del služil lahko tudi za čakalnico za paciente;
 — prostor za zdravstvene potrebe (občasni zdravniški pregledi in zobozdravnik);
 — otroški vrtec;
 — mladinski prostor s knjižnico;
 — čakalnica za avtobus;
 — prostor za gasilni avto in gasilno opremo;
 — skladišče repremateriale in ostalega kmetijskega orodja;
 — prodajalna;
 — prostor za civilno zaščito.
 Prostori v prvem nadstropju še niso dokončno opredeljeni, možnosti pa so naslednje:
 — klubski prostor,
 — več prostorov za družinska stanovanja po potrebi,
 — prostori za potrebe šole v naravi.

Drugo nadstropje ne bo povsem dograjeno, mogoče pa ga bo urediti za turistične sobe oziroma za skupna ležišča.

Osnovni namen izgradnje zadružnega doma v Žilcah je, da bi postal to objekt, v katerem bi krajani Žilci in okoliški vasi zadovoljevali vse svoje potrebe, tako da se ne bi več izseljevali v dolino. To je osnovni motiv za gradnjo zadružnega doma v Žilcah. S tem bo popravljena napaka, da smo dolgo časa započivali oddaljene vasi in jih prepričali same sebi, ljudje pa so zato odhajali v večje kraje. Poživila se bo tudi kmetijska proizvodnja. Vidovski svet je hribovit in kmetje delajo v zelo težkih pogojih. Iz strateških razlogov pa morajo biti te vasi naseljene in zemlja okrog njih obdelana. Zato je treba dati tem ljudem nekaj, kar jih bo pritegnilo in kar jih bo zadržalo doma, da se jim ne bo treba več odseljevati.

S postavljivijo zadružnega doma bo dana možnost tudi za raz-

voj turizma v tem delu Notranjske, saj je del stavbe namenjen tudi za prenočišča. Delovne organizacije bi lahko organizirale letovanja svojih delavcev v Žilce. Razvoj turizma pa je povezan tudi s ponovno zajezitvijo umetnega jezera v Zali in pa z asfaltiranjem ceste do Selščka do Cajnarjev.

Za povezovanje krajanov z investitorji in z izvajalcem del je ustanovljen gradbeni odbor, v katerem je sedem krajanov. Ta

odbor ima glavno vlogo pri organizirjanju akcij kot so priprava gradbenega materiala, izkop temeljev in ostala zemeljska dela. Pri gradnji zadružnega doma bo pomagala mladina iz cerkniške občine, pa tudi prebivalci krajevne skupnosti Gradišče iz ljubljanske občine, ki je pobrateno s krajevnimi skupnostmi Žilce, Cajnarje, Nova vas in Begunje bodo pomagali.

Veliko prebivalcev Žilc in okoliških krajev je zaposleno na Brestu in zato pričakujejo razumevanje in pomoč pri gradnji njihovega doma.

V. Sterle

Vtisi z Raba

Koncem prejšnjega meseca je skupina nekdanjih internirancev, njihovih svojcev ter ostalih delavcev in upokojencev iz Loške doline obiskala nekdanje koncentracijsko taborišče na Rabu. Izlet z avtobusom sta organizirala Vera Strle in njen brat Vinko na željo mnogih članov, ki gredo radi na takšne izlete, na katerih je prijetno združeno s koristnim. Med nami je bilo tudi nekaj nekdanjih internirancev iz tega taborišča, ki so obujali spomine na težke čase in radi spregovorili tudi za naš Brestov obzornik.

Janez Žnidarič iz Podloža, ki je star 77 let, je pripovedoval:

»Nikoli si ne bi tedaj mislil, da bom dočakal tako starost in da bom preživel vse tiste strahote. V taborišču je vladal teror. Ljudi so vezali na kole in pretepalni. Hrana je bila obupna. Včasih je bilo na dan tudi po 50 in več mrtvih. Vsi smo vedeli, da bomo pomrli kaj kmalu, če ne bo v vojni prišlo do sprememb. V šotorih so bili interniranci stisnjeni kot sardine, po šest nas je spalo v majhnem šotoru, ki je bil samo za dva človeka. Največja muka je bilo priti v šotor, ko je bil dež in si moral poklekiniti v blatu, če si se hotel splaziti na ležišče. Ko je prišla zima, je na Velebitu zapadel sneg, burja pa je frfotala v šotor in smo vsi otrpnili od mraza. Imeli smo samo dve možnosti: ali broditi po debelem blatu ali pa gniti v šotoru med ušmi. Pa kaj bi sedaj to govorili; to je za nami. O tem je izšla tudi knjiga in je v njej vse napisano.«

Marija Kovač iz Iga vasi je bila starca komaj dvajset let, ko so jo z ostalo družino pripeljali na Rab. Najbolj si je zapomnila tisto usodo noč 29. septembra 1942, ko je ob hudem neurju strahotno deževalo in ko je reka preplavila čensko taborišče. Te-

daj je bilo v taborišču I in III strašno opustošenje. Kriki žena in otrok so se razlegali daleč naokrog, saj so mislili, da se je razlilo morje. Voda je bila visoka že pol metra, ponekod pa tudi meter. Proti jutru je prišel komandan taborišča in jih je napolidil nazaj med poplavljene šotorje. Surovost fašistov, lakota, nemogoči pogoji za bivanje so povzročali množično smrt naših ljudi, posebno otrok, žena in starcev. Prostor, kjer je bilo taborišče, je sedaj ves zaraščen s plevelom, travo in robido. Tamkajšnji prebivalci tega področja ne obdelujejo, ker pravijo, da na tej zemlji noče zrasti ničesar, kakor da se tudi narava zarezla.

Podatki povedo, da je šlo skozi rabsko taborišče 15.000 Slovencev in Hrvatov. Na pokopališču v Kamporu je 1005 grobov. V njih pa je daleč več zakopanih, ker Italijani niti niso šteli, koliko je bilo mrtvih in najbrž natančnega števila mrtvih ne bo mogoče nikoli ugotoviti.

Janez Šraj iz Vrhnik je star 67 let in je bil eden izmed tistih internirancev, ki so pokopavali mrtve na pokopališču v Kamporu. Po njegovih izjavi ležijo mrtvi v skupinskih grobovih tam, kjer so sedaj spominske plošče.

Ko sva se pogovarjala s predsednikom odbora Združenj zvezne borcev NOV pri krajevni skupnosti Loška dolina Francom Kovačem, ki je bil tudi na tem izletu, sva ugotovila, da bi bilo na pokopališču potrebljivo obnoviti napis na spominskih kamnih, saj so nekateri popolnoma izbrisani. Seveda bi bilo lepo, če bi tudi mladina in druge družbeno-politične organizacije ob različnih spominskih priložnostih organizirala obiske tega taborišča, v katerem je največ ljudi nekopenih prav iz Gorskega Kotarja in iz Loške doline.

M. Šepc

Delo društva »Ex libris«

Letos slavi društvo Exlibris Sloveniae deseto obletnico svojega živahnega delovanja. V tem času je bilo več kot 140 društvenih prireditiv, predvsem številnih razstav, sestankov, publikacij, ekskurzij in podobnega. Društvo je v tem času tudi sodelovalo z delovno skupnostjo Bresta. Enkrat je organiziralo ekskurzijo na Notranjsko, v Salon počiščava pa je imelo razstavo ekslibrisov. Najbolj tesno sodelovanje pa je bilo pri otroškem ekslibrisu. Organizacijo to akcije je pripravilo društvo skupaj z revijo »Pionir«, pokrovitelj pa je bil Brest. Med otroki je bilo za ekslibrise izredno zanimanje, saj so poslali nad 800 izdelkov iz 52 slovenskih šol. Razstava otroških ekslibrisov je bila v okviru prireditve 15. mednarodnega ekslibris kongresa, ki je bil leta 1974 na Bledu. Udeleženci kongresa so se o teh prisrčnih otroških ekslibrisih izzili izredno poahljivo.

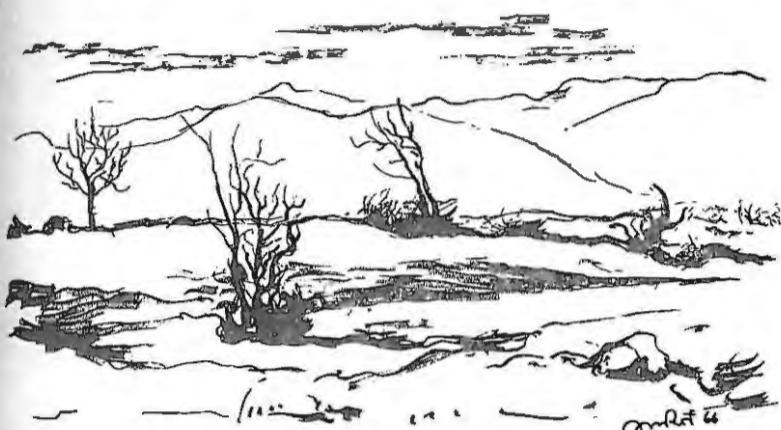
Aktivno društvo Exlibris Sloveniae je torej uspešno prešlo deset let svojega dela. Pravkar, skoraj ob proslavi desete oblet-

nice društvenega delovanja, je prišla med Slovence zanimiva nova miniatura knjižica. Člani društva so bili ob letošnjih pravljnih praznikih na potovanju po Vojvodini. Med drugim so obiskali grafika — samouka Károlyja Ándruskó, ki je že razstavljal v Cerknici in je bil pred leti gost mladinskih raziskovalnih taborov.

R. Pavlovec

Pri preteklem usihanju jezera so bili reševalci ribjega živila močno presenečeni. Prvič, odkar pomnijo najstarejši prebivalci ob jezeru, so se zdrstili krapi in dali jezeru po grobih ocenah čez milijon zrada. V Rešetu je bil zarod velik že do pet centimetrov, v Vodonosu pa nekoliko manjši, vendar pa ga je bilo zelo dosti. Torej se je tudi ta riba zvrst prilagodila novim razmeram Cerkniškega jezera.

Obvestilo, ki ga je izdala krajevna skupnost Cerknica maja letos, v katerem priporoča, da vsi občani vzamejo zares akcijo za red, čistoč in zdravje okolje in se po njej ravnajo, je našlo plodna tla in tako pozitivno delovalo, da skorajda ne moremo pisati več o smeteh in podobnih kramarijih, ker jih skoraj ni. Svoj delež so prispevali tudi pogosti nalivi, tako da teh problemov za sedaj ni.

»POSLEDNJI MOHIKANEC« NA JEZERU

Leta in leta nazaj so morali lastniki gozdov v Javornikih nad Skadulco prevažati les, povezan v splav, do Rešeta. To je bilo težko in sila naporno delo, ker so vozili večinoma v zimskem času, ko je bila jezerska voda ravno dovolj visoka za takšno spravilo. Zadnja leta jih gre na roke Gozdro gospodarstvo, ki daje starim in novim cestam vse več poudarka. Tako je nova gozdna pot od Urške pri Goričici proti Skadulci omogočila, da je spravilo lesa lažje in hitrejše. Verjetno ni rečeno preveč, da sta Jože Škof, sicer delavec Tovarne pohištva Cerknica in njegov sosed, oba iz Dolnje vasi, zadnja splavarja na Cerkniškem jezeru.

Š. Bogovčič

»Ponikalnica« na Peščenu

Naši košarkarji letos

Z novo politiko telesne kulture v Sloveniji, opredeljeno v tako imenovanih portoroških sklepih, smo se poleg množičnosti kot naše prve naloge, dogovorili tudi o uresničevanju koncepta vrhunskega športa. V njem smo se odločili, da sta atletika in košarka panogi, ki jih bodo razvijali v vseh občinah. Za takšno uresničitev smo sprejeli tudi sklep o uveljavljanju novih tekmovalnih sistemov; to je pomembno nujno korenito spremembo, saj so bili ena izmed glavnih slabosti prejšnjih razmer v telesni kulturi.

Prav te sprememb, do katerih je prišlo v košarki lani jeseni, so povzročile v tej panogi spremembe v organizaciji in s tem tudi velike težave, ker prejšnja organiziranost ni bila prilagojena novi telesno-kulturni politiki. Tako je Košarkarski klub Cerknica v prejšnjih jesensko-spomladanskih sezona z velikimi uspehi tekmoval v II. republiški ligi skupaj s klubami Kobarida, Tolmin, Nove Gorice, Postojne, Pivke, Žiri, Idrije, Cerknega in Sežane.

Ob novi organizaciji tekmovalnega je bil košarkarski klub Cerknica (KK Cerknica) organiziran v medobčinski košarkarski ligi Postojna skupaj s klubami Postojne, Pivke, Krasa iz Sežane, Lesonita iz Ilirske Bistrike in Kopra. Tačnih medobčinskih košarkarskih zvez je v Sloveniji še osem.

S spremembami tekmovalnih sistemov, ki jih je pripravila Košarkarska zveza Slovenije, sprejela pa Telesno-kulturna skupnost Slovenije, bo v jeseni 1977 v Sloveniji le slovenska liga, v kateri bo imela vsaka medobčinska košarkarska zveza po eno mesto za svojo ekipo — selekcijo. Poleg slovenske lige pa bo še devet medobčinskih košarkarskih lig, v katerih bodo nastopale selekcije občin.

Spomladanski del letosnjega tekmovanja je bil določen za izbor nosilic selekcije v okviru medobčinskih košarkarskih zvez. Zato je v tem času prenehala tudi prejšnja druga slovenska liga, v kateri je igral KK Cerknica.

Medobčinska košarkarska zveza Postojna pa v tem spomladanskem obdobju ni organizirala svojega tekmovanja, zato se je KK Cerknica dogovoril z ekipami Vrhniko (clani in mladinci), Logatca, Borovnice in Brezovice, da to vzel zapolni. Tako je bila od 25. marca do konca maja vrsta tekem, ki pa so bile odigrane v dvoranah. Načini občani teh tekem niso videli, ker je KK Cerknica gostoval v telovadnicah v Planini pri Rakeku. V tem spomladanskem tekmovanju razen Vrhniko Cerknica ni imela pravega tekmece.

V tem času pa so se moralni sedanjki klubi v okviru medobčinskih košarkarskih zvez dogovoriti, kje bo sedež njihove selekcije, ki bo nastopala v prvi slovenski ligi. Kljub večkratnim sestankom pa klubu medobčinske košarkarske zveze Postojna niso našli skupnega jezika. Za določitev selekcije je bil zato organiziran turnir med ekipami KK Cerknica, KK Postojne, KK Krasi iz Sežane in KK Kopra. Na tem turnirju je zmagała ekipa Krasi, ki bo tako v sezoni 1977/78 predstavljala selekcijo medobčinske

košarkarske zveze našega področja, katere sedež se je v tem času preselil v Sežano.

Vse ostale občinske selekcije, prav tako tudi ekipa KK Cerknica, ki je edini košarkarski klub v občini, bodo v jesensko-spomladanski sezoni 1977/78 nastopale v okviru medobčinske košarkarske zveze Sežana. To pa bo traj-

lo samo omenjeno sezono, ker je že v javni razpravi predlog o oblikovanju novih tekmovalnih skupnosti, po katerem bi bil tekmovalni del telesne kulture občine Cerknica organiziran skupaj z občinami Vrhniko, Logatec, Postojna in Ilirska Bistrica.

Povedane nenehne spremembe povzročajo tudi v KK Cerknica velike težave, ki ovirajo nemoteno delo. Trenutno je ekipa tudi brez trenerja. Prav gotovo bodo z izgradnjo nove telovadnice v Cerknici tudi za košarko ustvarjeni mnogo boljši pogoji. Zato utemeljeno pričakujemo še večji razvoj košarke v Cerknici.

T. URBAS

Uspeh balinarjev

BALINARSKI TURNIR V CERKNICI

Balinarski klub Cerknica je dne 6. avgusta priredil velik tradicionalni turnir v balinanju. Letos je bilo vabljenih dvajset ekip in sicer deset ekip mlajših igralcev in deset ekip upokojencev. Vabilo se je odzvalo osemnajst ekip; ekipa naših zamejskih Slovencev iz Italije, ki je bila do sedaj reden gost na turnirju, iz neznanih razlogov ni prišla.

V prlejem sobotnem dnevu se je zbralo na naših baliniščih nad 120 balinarjev in na otvoritve se je nudila očem prelepa slika nastopajočih ekip, ki so bile oblečene vsaka v svojo barvo športnega drsa. Na žalost so bili zopet domačini tisti, ki kakor kaže, ne prenarejo enotnih športnih oblačil.

Na domačem igrišču so prednjačile vse tri ekipe iz Cerknice in tako je od šestih pokalov kar polovica našla pot v domače športne vitrine. Še zlasti so se odrezali upokojenci iz Cerknica, ki so svojili dva počala za prvo in tretje mesto.

Končni vrstni red:

Upokojenci:

1. Cerknica I.
2. Rožna dolina-Ljubljana
3. Cerknica II.
4. Krim-Rudnik-Ljubljana
5. Vrhnička
6. Postojna
7. Svoboda-Ljubljana
8. Invalid-Postojna
9. Lož — Stari trg

Naši upokojenci

31. julija 1977 je odšla iz TOZD Tovarna pohištva Martinjak v pokoj naša delavka Frančiška ZADNIK, rojena 21. 2. 1922, iz Martinjaka.

V Tovarni pohištva Martinjak je bila zaposlena od 23. 9. 1953. leta. Delala je na različnih delovnih mestih v tovarni, v pokoj pa je odšla z delovnega mesta pakiranje okova. Bila je vestna, marljiva in med sodelavci priljubljena.

Delovna skupnost TOZD TP Martinjak ji želi še vrsto zdravih let.

Aktivni tekmovalci:

1. Cerknica
2. Špica-Ljubljana
3. Brdo-Ljubljana
4. Krim-Rudnik-Ljubljana
5. Dolomiti-Ljubljana
6. Grmada-Planina
7. Svoboda-Ljubljana
8. Rožna dolina-Ljubljana
9. Virtus-Duplica-Kamnik

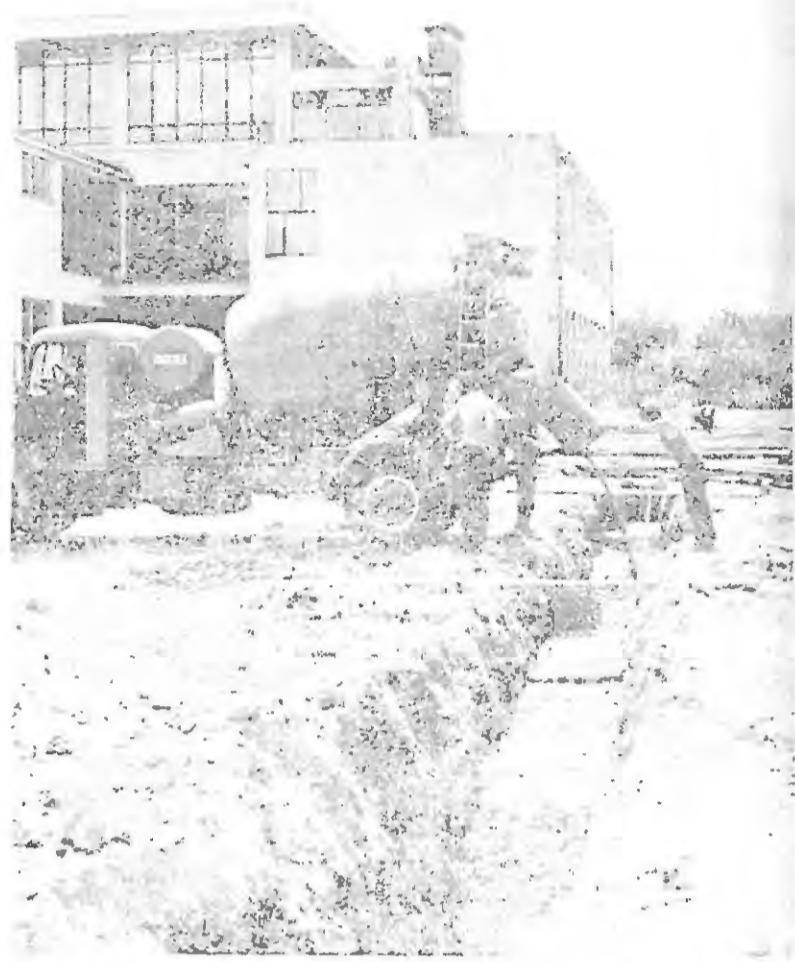
Trije prvo uvrščeni so dobili pokale in diplome, vsi ostali pa diplome. Ob tej priložnosti se lepo zahvaljujemo TTKS Cerknica za primerno podporo. I. Švec

Naj nanizamo nekaj zanimivih podatkov o hišah v naši občini. Pri tem posebej poudarjam, da se vsi podatki nanašajo izključno na zgradbe, s katerimi upravlja stanovanjska skupnost.

Samoupravna stanovanjska skupnost upravlja s 87 hišami, v katerih je 480 stanovanj in 65 sob v samskih domovih.

Povprečna starost hiš je 65,55 let. Najstarejše hiše so v KS Loška dolina, saj je povprečna starost kar 118 let, v KS Rakek 56 let, v KS Nova vas 48 let, v KS Grahovo 43 let, v KS Begunje 38 let in najmanj v KS Cerknica — 37 let.

Hiše, ki so stare nad sto let:

Gradnja temeljev za prizidek novih šolskih prostorov v Cerknici

Nekaj zanimivih podatkov

Hiše, ki so stare nad sto let:

1. Lož 71	876 let
2. Viševlek 47 (Koča vas)	615 let
3. Markovec 19 + 19 a	276 let
4. Cerknica Tabor 26	176 let
5. Cerknica Partizanska 17	162 let
6. Cerknica Notranjska 37	144 let
7. Unec 59	139 let
8. Cerknica C. 4. maja 1/b	131 let
9. Rakek Gasilska 8	126 let
10. Cerknica Partizanska 9	113 let
11. Grahovo 7	112 let
12. Rakek Partizanska 6	106 let
13. Fara 17 (Nova vas)	101 leto

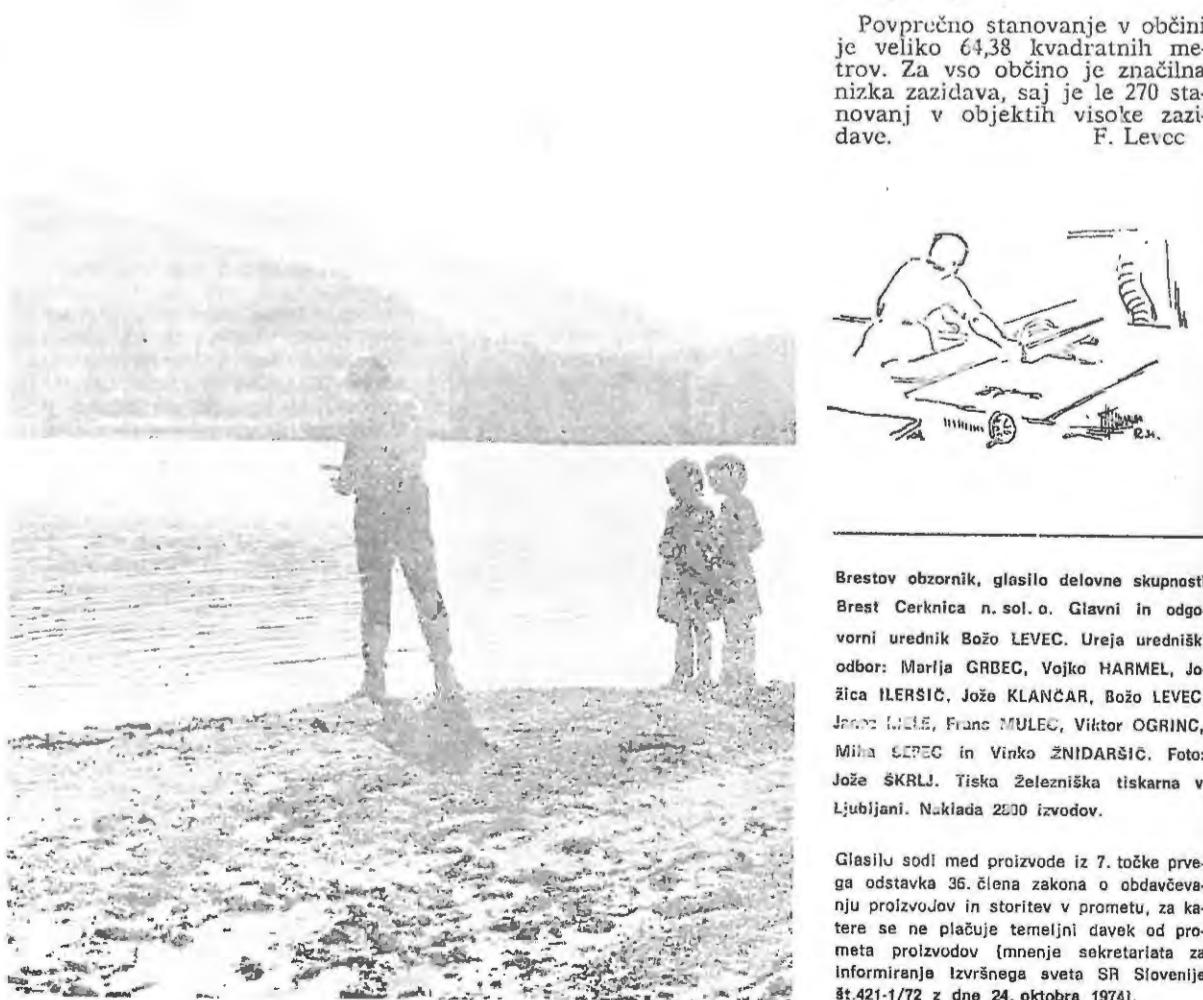
Večina starih stanovanj je nefunkcionalnih in so slabo opremljenih z instalacijami (stranična imena le 42,1 odstotka, kopalnice pa 42,8 odstotka hiš).

Stanovanja so precej iztrošena, tako da je sedanja vrednost družbenih stanovanj le 1.256 din/m², kar predstavlja okrog 19 odstotkov današnje vrednosti.

Konec leta 1975 je bilo v občini Cerknica registriranih 4590 stanovanj, od tega 3891 v zasebni lastnini oziroma 44,77 odstotka, ali kar 87,1 odstotka stanovanj slike površine.

Družbenata stanovanja so manjša in merijo povprečno 47,79 kvadratnih metrov, zasebna pa 67,49 kvadratnih metrov (SRS 49,69 m² in 62,18 m²).

Povprečno stanovanje v občini je veliko 64,38 kvadratnih metrov. Za vso občino je značilna nizka zazidava, saj je le 270 stanovanj v objektih visoke zazidave. F. Levcc

Filmi v septembru

1. 9. ob 20. uri — jugoslovanski vojni film IZ POD UCKE GORE.
4. 9. ob 20. uri — ameriška kriminalka GOLDFINGER.
3. 9. ob 20. in 4. 9. ob 16. uri — angleški glasbeni film TOMMY.
5. 9. ob 20. uri — francoska komedija RAZJEZIL SE BOM.
8. 9. ob 17. in ob 20. uri — ameriški pustolovski film ZMEŠJAVA V HONGKONGU.
10. 9. ob 20. in 11. 9. ob 16. uri — ameriški pustolovski film ZEMLJA, IZGUBLJENA V ČASU.
11. 9. ob 20. uri — ameriška drama LET NAD KUKAVIČJIM GNEZDOM.
12. 9. ob 20. uri — ameriška komedija SONČNI FANTJE.
15. 9. ob 20. uri — angleška komedija ZASEBNI GREŠNIKI.
17. 9. ob 20. in 18. 9. ob 16. uri — ameriški zgodovinski film SPARTAK.
18. 9. ob 20. uri — ameriška kriminalka VRNITEV PINK PANTERJA.
19. 9. ob 20. uri — ameriški western ČLOVEK IZ DOLINE.
22. 9. ob 20. uri — ameriška drama ŠOLA ŽIVLJENJA.
24. 9. ob 20. in 25. 9. ob 16. uri — ameriški pustolovski film DOKTOR DIVJAK.
25. 9. ob 20. uri — italijanska komedija BOŽANSKA ŽENSKA.
26. 9. ob 20. uri — francoska komedija DVORNE SPLETKE.
29. 9. ob 20. uri — ameriški zgodovinski film IVANHOE.

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Marjeta GRBEC, Vojko HARMEL, Jožica ILERSIČ, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Janez LEZE, Franc MULEC, Viktor OGRINC, Miha ŠEPČEC in Vinko ŽNIDARŠIČ. Foto: Jože ŠKRLJ. Tisk: Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2500 izvodov.

Glasilu sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od proizvoda (imenje sekretariata za Informiranje Izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).